

HÍR

Fotó: Gubis Mariann

A privatizált liberalizáció

A lakossági földgázellátás piacát Magyarországon egy magánvállalat tervezi liberalizálni, mindenféle törvényi háttér nélkül. A rendelkező hatóság szerint felesleges a szabályozás, a Gazdasági Minisztérium pedig nem nyilatkozik a kérdésben. Az Energia Klub cikkje.

Szélső, közép, vigyázz, hallgass... el!

A Magyar Rádió változása mellett itt egy – egyesek szerint hiánypótló – műsor megszűnése, amely a nyilvánosság kevésbé széles köreiben képezi asztalcsapkodó viták tárgyát. A Szélsőközép ismét elhallgattatott.

Kultiplx-dózer: nem betegség, tünet

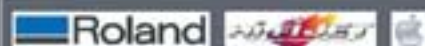
Budapest egyik legnépszerűbb szórakozóhelyét és kultúrközpontját ingatlanfejlesztés miatt a IX. kerület lebontja. 2008. február 28-án szűnik meg a kultikus hely. Elvileg.

Gondolatok egy európai nemzetről...

Él Európában, annak is valahol a közepe táján egy nemzet. A magyar. Megesett, hogy történelme során el-elszundikált. Lassan, szinte észrevétlenül vált álomfüggővé.

digitális nyomtatás

Fólia vágás plotterrel

nettó 2.900.- HUF/m²-től

Reklámtáblák tervezése és gyártása
Autódekorációk készítése
Világító reklámtáblák

Japán nyomtató, eredeti japán festékkel
a minőség érdekében.

Akciós ajánlatunk:

Digitális nyomtatás 110 cm szélességben
176 g-os matt fotópapírra
nettó 2.990.- HUF/m²
ajánlatunk 2007 november 30-ig érvényes.

Házhozszállítás

Ingyenes kiszállítás
Budapest területén és Érden
nettó 10.000 Ft vásárlás felett
egyéb esetben a szállítás díja:900 Ft

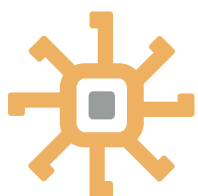
Ötletelő rovat

Gyártasson posztert saját fényképről, vagy
szerezzen képet hozzá a netről...(linkek a weblapon)

Kérdéseivel kapcsolatban kérjük vegye fel velünk a kapcsolatot e-mail-ben vagy telefonon.

web: www.apress.hu e-mail: info@jstudio.hu tel.: 06-30-9244-286

cím: 2030 Érd Riminyáki út 61.

Kedves Olvasó!

Az információtechnológia rohamos fejlődésével azonos ütemben növekszik információs éhségünk is. Hírekre szomjazva nyitjuk ki elménket a médiatermékek felé. Olvasunk, nézünk és hallgatunk... Míg a másik oldal – mindenféle szűrő- és szabályozó rendszerek mentén – híreket szerkeszt. Vagy gyárt. Pedig alapvetően a hír egy objektív műfaj: meghatározása szerint olyan, a társadalom számára fontos újdonság, ami válaszol ki, mit, mikor, hol, miért és hogyan kérdésekre. Amennyiben mind a hat kérdésre választ ad, akkor teljes, ha csak négyre (ki, mit, mikor, hol), akkor tényhírről van szó.

Mégis, hogy mi a fontos újdonság a társadalom számára, újságírók, szerkesztők és – nem utolsósorban – politikusok döntenek el. A világ történéseinek tengeréből azt halásszák ki, ami a fenti – tárgyilagos – meghatározás és a szubjektív értékrendjük körvonala megenged. S bár nem biztos, hogy komolyabban érinti a társadalmunkat a világ másik felén történt katasztrófa az egészségkárosító határértékeket megengedő légszennyezettséget szabályozó hibás törvényünknel, a nagyközönség mégiscsak az előbbit zabolja jobban. Állítólag.

Gondolkodtató kikapcsolódást!

Sablik Henrik
főszerkesztő

BULVÁRBLÓK

*Lucas Cranach:
Vénusz és Amor
16. század közepe,
München,
Alte Pinakotek*

„Beszéljessünk
arról, ami
összeköt minket!”

TARTALOM

HELYZET			
A privatizált liberalizáció	4	Korrek(t)ció	14
A rádió szépségei	5	TŰKÖRKÉP	
Levél a TB-reformról	6	„Mi magunk legyünk...”	15-16
ESEMÉNY		VÉLEMÉNY	
Szélső, közép, vigyázz, hallgass... el!	7	Kultiplex-dózer: nem betegség, tünet ...	17-18
HÍ-RES	8-9	Visszamaszunk a fára?	19
A Levegő Munkacsoport levele	10	Gondolatok egy európai nemzetről	20-21
Pályázati felhívás!	11	MARGÓ	
FITT KULTŰRÁ		Hírből sem	22
Hölgyek palettával	12	„Mi a jövőt fogunkkal...”	23
Hír adók	12	KIHÁRCS	
Tavaszcseré receptek	13	Igazságghentes	24
Kolikonnyha: csokis puszedli nem csak Valentin-napra	13	KIÁLLÍTÁS	25
		IMPRESSZUM	28

Fotó: Lórincz Edina

A lakossági földgázellátás piacát Magyarországon egy magánvállalat tervezi liberalizálni, mindenféle törvényi háttér nélkül. A rendelkező hatóság szerint felesleges a szabályozás, a Gazdasági Minisztérium pedig nem nyilatkozik a kérdésben. Valaki valamiről nagyon lemaradt.

A magyar energiaszektor legtöbb cége jó ideje minden lehetséges eszközzel védi meglévő – monopol – pozícióját. Az Európai Unió által a fogyasztók érdekében szorgalmazott, megfelelően szabályozott liberalizáció lényegileg e kiskiráltságok felszámolását célozza. Ennek fényében érdekes igazán, hogy Magyarországon – az államot is megelőzve – egy gázpiaci cég indította el a versenyt. Történik mindez úgy, hogy a megfelelő – a piaci szereplőket és a fogyasztókat egyaránt védő, a versenyt civilizált keretek közé szorító – törvények és jogszabályok teljesen hiányoznak. Az eredmény is azonnal láthatóvá vált: a szóban forgó cég (amelynek versenyt generáló szándéka amúgy valóban tiszteletre méltó) arra a kérdésre, hogy milyen garanciát tudnak nyújtani a leendő fogyasztóknak a gázszolgáltatás tekintetében, úgy válaszolt, hogy az aggodalmak megalapozatlanok, a tulajdonos külföldi üzletembernek igen sok pénze van.

Továbbá: az Energia Klub jó ideje szorgalmazza, hogy a változatosság kedvéért a piaci szereplők azon is elgondolkodhassanak, hogy vajon meddig érdemes a régi szabályokat, a nem ritkán szocialista időköt idéző struktúráját védő utóvédharcokat folytatni. Lássuk be, e vállalatok vezetőinek többségét Amerikában rég kirúgták volna! Egy piacgazdaságban fejlesztési és nem védekezési stratégiákon szokás gondolkodni. Hölgyek, urak! Most megkapták, hiszen egy versenytársuk beelőzött és Önök hátrányból indulnak.

A magyar államigazgatás, valamint a politikai döntéshozatal állapota még lehangolóbb. Először is, piacgazdaságban azért finanszírozunk közpénzből bizonyos gazdasági szektorokat felügyelő intézményeket, hogy azok őrkdjenek megfelelő működésük felett, különös tekintettel a fogyasztók érdekeire. A gázpiac felügyeletéért köztudomásúlag a Magyar Energia Hivatal (MEH) felel. Ehhez képest az egyik főosztályvezető úgy nyilatkozott,

hogy ők nem látnak kivetnivalót abban, ha egy cég megfelelő törvények hiányában indítja el a szolgáltatását. Az indoklás még hajmeresztőbb: a szolgáltatás megindításához a főosztályvezető szerint „elegendő volt, hogy a cég saját ügyfélszabályzatában kidolgozza a magára vonatkozó követelményeket”. Ettől a ponttól kezdve két eset lehetséges: vagy teljesen felesleges a MEH, mert a cégek kidolgozzák a működésükre vonatkozó szabályokat (ennek egyébként szép és igazán európeér megvalósítását már láthattuk a Magyar Villamos Művek áramaukciója esetében); avagy – és ez a második eset – az irányító politika hozta a hivatalt kényelmetlen és kezelhetetlen helyzetbe. A stíluson a második esetben is lenne mit finomítani.

„Megnyugtató”, az utóbbi történet. A liberálisok vezette gazdasági

A privatizált liberalizáció

tárca az elmúlt hónapokban egy tökéletesen inkompetens piacnyitást hajtott végre a villamosenergia-piacon, s mint a jelen helyzet mutatja, egyszerűen lemaradt a gázpiac felszabadításáról, amelyet végül – a magyar államigazgatás újabb dicsőségére – egy magáncég hajtott végre.

A szereplők sora azonban még mindig nem teljes. Az igazi problémát ugyanis a kormányzati politika rejti, amely gyakorlatilag a jelen monopolisztikus állapotok fenntartására törekszik. Úgy tűnik, hogy a parlamenti képviselők számára valamiért az energiaipari lobbierdekei mindig fontosabbak másokéinál. Ahogy a villamos energiáról szóló törvénykezés során tapasztalhattuk, Magyarországon úgy szeretnénk végrehajtani az energetikai piacnyitást, hogy a gyakorlatban még évtizedekre megmaradjanak a monopóliumok. A parlament Energetikai Albizottságának szocialista elnöke – aki szerint egyébként nagyon fontos a piaci verseny –, olyan ideológiát gyárt a jelenlegi viszonyok fenntartását alátámasztandó, hogy a versenyt generáló új szereplő nem épített ki országszerte ügyfélszolgálati irodákat. (A parlamenti képviselők a közjó szolgálatába szegődtek, amit nehéz úgy értelmezni, hogy ún. ügyfélszolgálatok fenntartását írjuk elő, amelyek tavaly télen már megmutatták, miben szolgálnak az ügyfeleket: abban, hogy azok órákig szívhatták a jó levegőt januárban, miközben gázártámogatásért álltak sorban.) Az állapotokon – vélhetően a fentiekhez hasonló okokból – természetesen az ellenzék sem siet javítani.

Az Energia Klub már többször jelezte, hogy a főbb szereplőknek lassan el kellene gondolkodniuk. Most már viszont kár a fáradságért. Mint látható, a piaci erők utat törnek, szabályok hiányában is. Az ilyesminek azonban mindig ára van, amelyet, szép hagyományainkhoz híven, várhatóan ismét a legkiszolgáltatottabbak fognak megfizetni.

2007. augusztus 15-e óta megújult formában működik a Magyar Rádió három közszolgálati csatornája, mai nevükön az MR1-Kossuth Rádió, az MR2-Petőfi Rádió és az MR3-Bartók Rádió. A marketingosztály, a háborgó tömeg és a paragrafusok csendes háborújának háromszögén belül valahol elhelyezkedik egy másik álláspont is: működik három olyan rádióadó az országban, amelyek közül az első a mindennapokat, a társadalmat érintő kérdéseket, aktualitásokat tárgyal, de nem felejt el kulturális közvetítő szerepét sem. A második rádióadó zenét sugároz, sokak számára a szó szoros értelmében, de nem hagyja ki a napi hírműsort sem. A harmadik rádióadó pedig azok számára készíti műsorait, akiknek a zenét leginkább a klasszikus harmóniak jelentik. Ízlés, érdeklődés, korosztály, munkaidő és szabadidő ráhangolódhat tetszés szerint szabadon, bármely adóra, ha kedve és lehetősége engedi. Adott tehát egy rádió, amely három különböző, ám egymást kiegészítő profilú csatornát és azok programjait kínálja a közönség számára. Mégis a mai napig felháborodás kíséri a rádió életében bekövetkező drasztikus változásokat.

A rádió szépségei?

Távozó dolgozók, érkező hallgatók

A leggyakrabban talán a létszámleépítést, a régi, hagyományos arculat elvesztését hozzák fel, mikor a Magyar Rádió jelenlegi korszakát, az arculat-, munka- és műsorszerkezeti változásokon átment rádiócsatornák kapcsán érvelnek.

Bármennyire is jónak tartják egyesek a rádió új arculatát, annyit érdemes megjegyezni, hogy, mint minden drasztikus változás, ez sem járt veszteségekkel. 192 személy távozott a rádiótól a létszámleépítések során, kisebb értékű végkielégítéssel, mint az átlagos vezérigazgatók, de jobb feltételekkel, mint egy átlagos hivatali munkás. A sovány vigasz között szerepelnek pénzbeli járandóságok, lakáskölcsönök további törlesztésének támogatása, és valamint az, hogy három hónapon át tartó ingyenes tanácsadás elérését is biztosítják az elbocsátott média-munkások számára. Az MR közleménye szerint.

Sokan panaszkodnak és siratják a régi rádió elvesztett hangulatát, hagyományait, a riportokat sugárzó és a kultúrát közvetítő műsorok emlékét. A tematikus műsorok teljes tára azonban, ahogy mondani szokás a tömegek megnyugtatóására is, nem veszett el feltétlenül, hanem átalakult.

Amire a legtöbb kő repül – az MR2-Petőfi

A legtöbb vita talán a Petőfi Rádió MR2-ve válását illeti. E csatorna manapság azt a korosztályt vonzotta a hangszórók elé, akik azelőtt talán soha nem ültek volna le Petőfi Rádiót hallgatni, azaz a fiatalokat. A rádió meglehetősen sokszínű stílusú, azonban mégis sokak számára talán hi-

ányóptló számokat játszik, továbbá külföldi és magyar előadók dalai egyaránt hallhatók.

A rádió új arculatának ellenzői leginkább a hagyományok felrúgásával hibáztatják a csatornát. Az ő számukra vigasz lehet, ha sávot váltanak Budapesten a 107.8-ra. Ott ugyanis az MR1-Kossuth Rádió tematikus műsoraival fogadja az aktualitások, a közéleti témák iránt érdeklődő hallgatókat.

Az ORTT és az MR2-Petőfi között, a nyilvánosságban is néha hangot kapó és a közszolgálatosság zavaros kódében zajló vitában persze nem feltétlen egy szó szerinti sávváltás hozhatja el a megoldást.

Régi-új - MR1-Kossuth Rádió

Aminek a hangsúlya a Petőfi hullámhosszán másfelé tolódik, az a Kossuthon, tematizálva, különböző időszavokba rendezve megtalálható: hírek, aktuális közéleti, minket érintő kérdések és különböző beszélgetések hangzanak el.

A régi hagyományokon alapulva szól hajnali műsor. Akik a tévé helyett a rádióból hallgatják a napi reggeli közéleti aktualitásokat, azok is kapnak műsort, de napközben sem felejtkeznek meg a nép tájékoztatásáról. Sőt, hogy még mindig folytassuk a sort, a délutáni órákban is követhetők országunk, világunk történései. Akik a hétvége utolsó napjának reggelét pedig újsággal indítják, azok sem maradnak hangok nélkül.

A kis esti kultúrát választók is idehangolhatnak, sem hétvégén, sem hétköznap nem kell mellőzni a kultúrát közvetíteni próbáló műsorokat, mint például a népzenei adásokat vagy a múzeumi tudósításokat.

Zene itt is, perlekedés nélkül – MR3-Bartók Rádió

Aki még töményebb, igényes, klasszikus-kulturális élvezetre vágyik, az MR3-Bartók adón megtalálhatja, amit keres. A hallgatóság növelése, szórakoztatása és a kultúra terjesztése érdekében a rádió sokféle klasszikus, komolyzenei művet, koncertet közvetít, de jazz-zenét is játszik. Két futam közt pedig híreket, beszélgetéseket hallgathatunk.

Megosztott témák, megosztott hallgatóság

Megosztottság tapasztalható tehát a rádió hallgatói körében is. Három csatornát kínálnak nekünk, amelyeken kívül természetesen választhatunk más zenei forrásokat – más rádióadókat, internetes állomásokat vagy maradhatunk a saját zenei készletünkönél is. Hírek terén pedig, hasonlóan a zenéhez, választhatunk más közvetítőforrásokat is.

Kérdés, hogy mikor csendesül le a Magyar Rádió változásait övező vita – azonban a megoldásnak nem lehet célja megosztani, eltávolítani vagy netán kiábrándítani a rádiózásból a hallgatókat. Ez attól függetlenül is igaz lehet, hogy valaki a fentebbi három rádiócsatorna régi vagy új hallgatója-e.

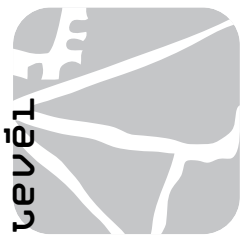

Illusztráció: Szabó Borka

Sághi Zsuzsi

Megjelent: <http://www.prokontra.hu>

Tisztelt Gyurcsány Ferenc miniszterelnök úr!

Tisztelt Magyar Szocialista Párt!

Köszönettel megkaptam az „Információk a tervezett egészségügyi reformról” című kiadványukat.

olyan világot vázolnak fel milliós értékben készülő, kiváló szakemberek által összeállított kommunikációs anyagaik, amelyre valójában vágyom.

A www.mentropia.hu főszerkesztőjeként arra törekszem, hogy átlagos tájékozottságú és műveltségű állampolgár legyek. Így jobban át tudom érezni, mi játszódhat le a magyar lakosság nagy részében, így jobban tudom az ő véleményüket képviselni, leírni.

Mi van akkor, ha Önök ismét hazudnak? Vagy, ne adj' Isten, szándékosan félrevezető információkat terjesztenek? Esetleg a saját, jól felfogott, személyes érdekeik miatt elhallgatnak bizonyos részleteket?

Az említett kiadványuk valóban megnyugtató. Túlságosan is. Meglepő számomra, hogy ezeket az információkat csak egy, az Önök számára kellemetlen szituációban ismerhetem meg. Furcsának találok, hogy ezt a felvilágosítást csupán a közeledő népszavazások előtt tartják fontosnak.

Azt írják a kiadvány megszületésének indokaként, szeretnének tájékoztatni, hogy tisztán lássak. De mégsem tekintenek felelősségteljes partnernek, hiszen a teljes körű informálás helyett – a tisztánlátáshoz a jót és rosszat egyaránt ismernem kellene – csak az előnyöket ecsetelik, amik nem jelenthetnek alapot egy tájékozott választáshoz. Ez nem más, csupán reklám. Az apróbetűs, csillagozott rész mellékelése nélkül.

A helyzet alapján, amibe önmagukat hozták, joggal gondolhatom, ez egy tűzoltó propaganda.

A jelen pillanatot sokféle szemszögből lehet bemutatni, hát még a távoli jövőt, ami ígéretekkel teli.

Levél a TB-reformról

Az Önök által majd' minden háztartásba eljuttatott füzetecske állításai a civilek megmozdulásait tájékoztatlan, rémhírterjesztők által motivált, alaptalan felháborodásnak és félelmeknek állítják be. Azt sugallják, a civilszférában teljesen hiányzik a szakértői gárda, a felzúdulást teljes mértékben az Önök által visszatartott információ hiánya – amely hibájukért az utolsó pillanatban elnézést is kérnek – okozza.

Nem bízom Önökben, mert Önök sem bíztak abban, hogy az állampolgárok képesek megérteni a szükséges átalakításokat. Nem kérték véleményünket, nem ismertették elképzeléseiket. Egyszerű és szigorú szülőként meghatározták, mi lesz nekünk az igazán jó. S most, hogy közelébe kerültünk a nagykorúságnak, hogy egyetlen nap erejéig kinyilvánítsuk véleményünket, hogy ellentmondhassunk: nekünk ez így nem kell; hirtelen szükségét érzik egy átfogó propagandának, amely során meggyőzhetnek minket, tévedünk. Mindezt az állampolgár segítségének köntöskében.

Állampolgárként mostanában gyakran kétségbeesek. A terhek nőnek, a fizetésem értéke csökken, a munkáltatóm az életben maradásáért küzd, a barátaim külföldre mennek. Az APEH szigorít, ami leginkább az átlagpolgárok zsebében való turkálásként jelenik meg, mert a valódi adóügyeskedők továbbra sem kerülnek ellenőrzés alá. Az utcai bűnözés – a kisemberek elkeseredettsége miatt – nő. A rendőrségünk megbízhatatlan. Kiszolgáltatót vagyok.

Köszönöm. Köszönjük.

Magyarország az otthonom. Lokálpatriótának érzem magam. Egy nyelvet szeretnék igazán jól megtanulni, ez pedig a magyar. Mégis egyre kilátástalanabbnak érzem a sorsomat.

A népszavazás alkalmával szavammal szeretném megrengetni az Önök kényelmes székeit. Szeretném Önökre kényszeríteni akaratomat. Szeretném, ha végre annak éreznék magukat, amik: szolgának.

Ilyenkor mindig előveszek egy kormánypárt által kiadott közleményt.

Mert a politikust sosem önös érdekei kell vezessék. Életének minden pillanatát és tettét mélyen át kell hatnia a köz szolgálatának tudata.

Elolvassom, és megnyugszom. Minden tökéletesen rendben van. A koalíció gondoskodása megvéd, a puha tenyér fenntart, és megpihenek a kényelmes világban, amelyet bemutatnak nekem.

A jelenlegi politikai vezetésre használt „elit” kifejezés túlzó és bántó a történelmünk során többször is megmutatkozott valódi és elkötelezett országvezetőink tetteit szemlélve.

Egyetlen dolog riaszt fel ebből az álomból. A bizalmatlanság.

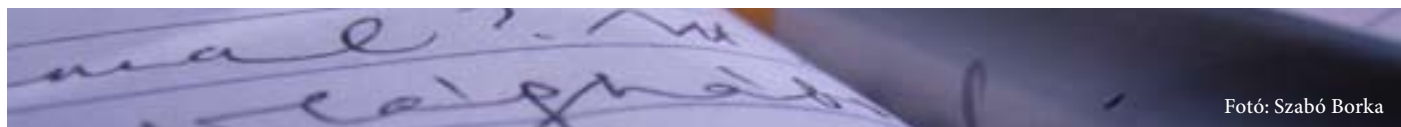
Kérésem nincs Önök felé. Tudom, ezt a levelemet is begyűrik majd a pártgépezet fogaskerekei. Szavam csak egy a sok közül.

A bizalmamat eljátszották a 2006-os választáson. Azért állítottak akkor valótlanságokat, hogy a kormányrudat maguknál tartásuk, és a hibákat, amelyeket elkövettek többedmagukkal, javítani, kendőzni tudják. Azóta mindig ez jut az eszembe, amikor egy

A józan ész nevében:

Sablik Henrik, állampolgár

A levelet megkapja még: Magyar Hírlap, Magyar Nemzet, Népszabadság, Indy.media.hu, PrHerald.hu

Fotó: Szabó Borka

Szélső, közép, vigyázz, hallgass... el!

Illusztráció: Szabó Borka

A Magyar Rádió változása körül forgó viták még zajlanak, de máris itt van egy újabb, ám természetében mégis egészen más felháborodást övező változás. Egy műsor megszűnése, amely a nyilvánosság kevésbé széles köreiben képezi szóbeszéd vagy asztalcsapkodó viták tárgyát. Egyesek számára talán hiánypótló műsor, másoknak a hallgatólágoosan kimondhatatlan problémák és jelenségek kimondója volt. A Szélsőközép ismét elhallgattott.

Intró

A Szélsőközép legutóbb a Radiocafé 98.6 hullámhosszán, délutáni időpontban hallható műsor volt. Korábban a hajdani Budapest Rádió, amelynek – a Magyar Rádióhoz képest csendesebb – átalakulása után, a ma már PontFm 88.1 frekvenciáján követhettük az akkoriban még Demokrácia Rt. majd Apokalipszis Rt. néven futó műsört.

Minden rádióadó kimondja a szót, azonban kevés olyan műsor van, amelyre a szókimondó jelző mindenféle marketinges és bulváros fogás nélkül ráilleszhető. Az utóbbi időben a Szélsőközép néven sugárzott műsor ilyen volt. Jó néhány ember számára kínált egy újabb alternatívát; kritikával illette a mindenkori kormányt, a mindenkori ellenzéket, az egyházakat, a közélet és a bulvár szereplőit, a társadalmat, annak lelkiismeretét és fogyasztói szokásait. Vita zajlott a stúdióban, közben mások helyeselték vagy tiltakoztak a hangszórók előtt és néha azon túl.

Ami az egyik oldalnak tetszik, az a másik oldalnak természetesen fáj. Miért? Arra a Szélsőközép ars poeticájából kiolvasható a válasz: „A Szélsőközép arra törekszik, hogy számon kérje a társadalmi szerződés államra eső felét és kikövetelje, hogy a hatalmi apparátus végre ellássa vállalt kötelezettségeit. Legjobb tudomásunk szerint pedig ez nem a társadalmi közgyűlölet szítása a gazdasági és politikai tőkefelhalmozás érdekében. A szerződés ránk eső fele ennek hangot adni.”

A hallgatás okai?

A műsor megszűnésének okait egyelőre csak találgatni lehet: egyesek a rossz emlékü „túrt” kategóriából való tiltottá minősítés reinkarnálódását vizionálják, mások egy elég hosszúra elért kéz munkája eredményének tekintik a műsor elhallgat(tat)ását.

Racionális, konszenzusos magyarázatot adhat a Radiocafé küldetése („nem kiabál velünk reggel, mindig mellettünk áll, soha nem csal meg, nyarat varázsol „rosszkedvünk telébe”, feltétel nélkül szeret minket, és ha néha vitatkozunk is vele, ad abszurdum: összekapunk, akkor is tudjuk, hogy ott van nekünk, s amíg világ a világ, számíthatunk rá.”), entellektüel és barátságos arculata, amelybe nem fér bele a Puzsér Róberték által képviselt intellektuális barikádharcos konfrontativitása.

A válaszokat lehet, hogy sosem tudjuk meg, de az is megeshet, hogy egyszer maguk a műsorvezetők mondják el, egy újabb frekvencián, néhány percet ennek is szentelve az új műsoridőből.

Idővel talán arról is megbizonyosodhatunk egyszer, hogy nálunk mit is jelent a média fogalma – közvetítők, nyilvános fórumok összességét, netán manipuláló és manipulálható esz- közt, hatalmat?

Sághi Zsuzsi

A cikk a <http://www.prokontra.hu> honlapján is olvasható.

„Magyarország számára
a 2007-2013. közötti időszakban közel
8 000 milliárd forint Uniós és hazai
fejlesztési forrás válik elérhetővé.
A 19. század vége óta nem látott
fejlesztések indulhatnak meg hazánkban.”

www.palyazatiro.hu

SÁGHI ZSUSZI

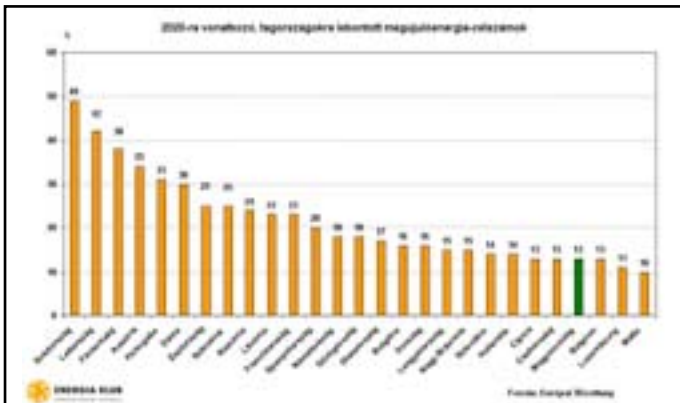
Mire elég a 13 százalék?

Az Európai Bizottság javaslata szerint Magyarországnak 2020-ig a teljes energiafelhasználás 13 százalékát megújuló energiából kell fedeznie. Mit jelent ez? Sok ez vagy kevés?

A bizottság javaslatának kialakításakor a magyar kormányzat – mint eddig oly sokszor – élen járt az alkudozásban. Sikertült – 2007 márciusában – elérni, hogy adifferenciáljanak. A Magyarországra megállapított 13 százalékos megújuló energiaforrások 20 százalékosra tervezett aránya ne minden tagállamra nézve legyen kötelező, hanem 2020-ig a gazdasági teljesítőképesség alapján megújuló energia-arány, tehát ez utóbbiról bizonyítvány. Vállalásunkkal nem sokkal maradunk el Szlovákiától és Lengyelországtól. A régióban Csehország is ugyanennyit vállalt, ugyanakkor Románia a 24 százalékos vállalásával már-már a legambiciózusabb ország.

Növeljük a lemaradást!

A bizottság szerint a megújuló energiaforrások egyre növekvő mértékű hasznosítása a globális klímaváltozás miatt elkerülhetetlen, továbbá csökkenti az importfüggőséget Oroszországtól és a Közel-Keletől, valamint a térség gazdasági versenyképességét növeli. Ez utóbbi megállapítás Magyarországra értelmezve azt jelenti, hogy a technológiai és gazdasági lemaradásunk nemhogy csökkenne, hanem még tovább nő a nyugat-európai régióval szemben, hiszen azok az országok magasabb arányú megújuló energiaforrással számolnak.

Sok vagy kevés?

Más oldalról közelítve a 13 százalék a jelenlegi 4 százalék körüli megújuló aránynak több mint a háromszorosa. Ezt akár látványos fejlődésnek is tekinthetnénk, de két okból mégsem az.

Egyrészt azért, mert az eddigi számítások szerint az ismert technológiai feltételek mellett, kizárólag napkollektorokkal és napelemekkel legalább kétszer annyi energiát termelhetnénk, mint amit az ország jelenleg felhasznál. Szélről, geotermiáról, biomasszáról tehát még nem is beszéltünk.

Kérdés, hogy mindezt milyen áron érhetnénk el? Erre Gyurcsány Ferenc miniszterelnök 2007 tavaszán már választ adott: minden egyes százalék megújuló energia aránynövelés 30 milliárd Ft-jába kerül az országnak. Azaz 9 százalékos növelés mai áron 270 milliárd Ft-os közpénzt igényel 2020-ig, ami évente 22,5 milliárd Ft ráfordítás. Sok vagy kevés? Vegyük figyelembe, hogy csak a gázártámogatás 2008-ban több mint 80 milliárd Ft.

HI-RES

A KEOP (Környezet és Energia Operatív Program) keretében megújuló beruházásokra 2013-ig évente mintegy 7,6 Mrd Ft-ot szánnak, míg a lakossági támogatások kerete e területen tavaly csupán 2,4 Mrd Ft volt. Mielőtt tovább számháborúznánk, egyszer érdemes lenne a döntéshozóknak azon is elgondolkodni, mennyibe kerül a földgáz- vagy a nukleáris

energia felhasználásának növelése a társadalomnak és a környezetnek. Ez utóbbiakat ugyanis szeretik evidenciaként kezelni.

Másik okunk arra, hogy a 13 százalékot alacsonynak tartsuk a pár év alatt – rosszul – kialakult piaci viszonyokban keresendő. Az eddigi tapasztalatok alapján ugyanis félő, hogy a 13 százalékos cél teljesítéséhez elegendő lesz csak a „nagy játékosokat” bevonni. Azaz egy-két nagyerművi kazánt fa- vagy vegyestüzelésre átállítanak, egy-két nagyobb bioetanolt előállító üzemet, illetve szalmatüzelő-erőművet beindítanak, esetleg mutatóban elkészülhet még egy-két biogáz-fűtőerőmű és szél-erőmű, de a valóban decentralizált energiatermelés aránya számottevően nem fog nőni, és a háztetőkön sem látunk majd tömegével napkollektorokat. Magyarán: esély sincs egy valóban munkahelyeket teremtő, versenyképességet fokozó, hazai megújuló energiaipar kialakulására.

Senki sem kötelez bennünket arra, hogy ne teljesítsük túl ezt a célértéket. A magyar kormány a brüsszeli számnál ambiciózusabb cél felé is törhetne, és ez még akkor is igaz, ha a szintén 2020-ig szóló megújuló energia kormánystratégiában az EU-s arányoknál 1-2 százalékkal magasabb célokat találunk.

A 22-es csapdája

Az előbb említett stratégiát a Gazdasági és Közlekedési Minisztérium dolgozta ki. Ugyanaz az a minisztérium, amely a január 1-től érvényes megújuló villamosenergia-szabályozásért is felel. A végrehajtási rendelet azonban nem csupán a megújuló stratégiával vagy a régi és új EU-direktívával, de még a tavaly nyáron elfogadott Villamos Energia Törvénnyel sincs összhangban. Ahelyett ugyanis, hogy ösztönözné a kiserőművi „zöldáram”-termelést, mind a termelők, mind az eljárni hivatott jogszabály-alkalmazó hatóságokkal szemben teljesíthetetlen feltételeket támaszt. Jelenleg ott tartunk, hogy a szél- és vízerőművek tulajdonosai anyagiilag akkor járnak jól, ha nem termelnek semmit. Az ilyen típusú erőműveknél a tarthatatlan menetrend-adási kötelezettségből fakadóan nagyobb lehet a büntetés, mint a bevétel.

Akkor most mi is a cél?!

Már az sincs rendben, hogy a mindenkori kormányzat rendszeresen a háttérbe húzódik s tárgyalóink a lehető legkisebb erőfeszítéssel járó célok elérését lobbizzák az országnak, legyen szó környezetről, megújuló energiaforrásokról vagy energiahatékonyságról. Emiatt az EU-ban már csak legyintenek ránk. Az viszont teljességgel érthetetlen, hogy döntéshozóink miért igyekeznek a lealkudott cél elérését is elszabotálni? Miért akarnak egy fiatal iparágat, piacot a bizonytalanságban tartani, és ezzel elejét venni a további vállalkozókedvnek? Hogy a régi klientúrát további zsíros cupákokhoz juttassák? Miért nem készült még el egy átfogó elemzés az egyes megújuló erőforrások potenciálját illetően? Mondjuk a stratégia elkészülését és a brüsszeli számokat megalapozandó.

Forrás: <http://www.energiaklub.hu>

Még 22 millió forint a kivágott fákért

A Fővárosi Bíróság mai ítélete nyomán minden valószínűség szerint további 22 millió forint megfizetésére fogja kötelezni a Budapest XIII. kerületi jegyző a Rendezvénycsarnok Zrt.-t, a Margitszigeti Hajós Alfréd Sportuszoda bővítéséért és a Nemzetközi Úszó EB megrendezéséért felelős cég, a Sportfolio Kht. jogutódját.

Dr. Kiss Csaba, az EMLA (Környezeti Management és Jog Egyesület) jogásza elmondta: a mai tárgyaláson hosszú idő után ítélet született a Margitszigeti Sportuszoda építésének engedélyezése ügyében. A bíróság hatályon kívül helyezte az első- és másodfokú építési engedélyeket, és az angyalföldi jegyzőt új eljárásra utasította. Jelenleg tehát pro forma a létesítménynek nincs engedélye. A bíróság a felperes Parlafgfümentes Magyarországért Egyesület egyetlen érvét találta megalapozottnak: 2006-ban hibásan számolták ki a 42 db fa kivágásáért felszámítandó pénzbeli megváltás összegét, annak ugyanis a kivágott törzs átmérője 1,5-szerese helyett 3-szorosnak kellett volna lennie. Ez magyarul annyit jelent, hogy a jegyző – ha új engedélyt ad ki a létesítményre – abban további kb. 22 millió Ft megfizetésére fogja kötelezni a Sportfolio Kht. jogutódját, a Rendezvénycsarnok Zrt.-t.

Forrás: <http://www.pme.hu>

Napi egy nejlonszatyor minden amerikaiak

Ausztráliában és Kínában kivonják a forgalomból, az íreknél és a németeknél megadóztatják, az Egyesült Államokban viszont még mindig a nejlonszatyor az úr, az újságárusnál a magazinokhoz is ilyen tasak jár.

Az egyesült államokbeli fogyasztók 100 milliárd nejlonszatyrot használnak fel évente, azaz több mint 330 cekker jut minden egyes amerikai polgárra – derült ki a washingtoni székhelyű Worldwatch Intézet beszámolójából. Csak néhány államban és városban tettek lépéseket a szatyorhasználat visszaszorítására, az organikus termékeket forgalmazó Whole Foods Market vállalat a hét elején jelentette be, hogy a Föld napjáig, azaz április 22-ig a műanyagszatyrokat kivonja a forgalomból.

A nejlonszatyrokat a tartóssága és az olcsósága miatt részesítik előnyben, miközben 400-tól 1000 évig is eltarthat, mire lebomlanak. Becslések szerint 12 millió hordó kőolajat használnak fel évente az amerikai vásárlók szatyorigényének kielégítésére. Tajvantól Ugandán át a bangladesi fővárosban, Dakkában is tiltják használatukat, vagy adót vetnek ki rájuk. Ausztráliában ez év végéig, Kínában pedig június 21-ig vonják ki a forgalomból.

Írországból a vásárlóknak 22 eurócentet (57 forintot) kell fizetniük zacskónként, és ez a lépés 90 százalékkal csökkentette használatukat. Néhány európai országban már a 80-as évek eleje óta fizetni kell értük. Nagy-Britanniában 13 milliárd egyszerűhasználatos bevásárlószatyrot használnak fel évente, azaz minden lakosra több mint 200 darab jut, ezért Grondon Brown brit miniszterelnök a szigetország nagyobb üzletláncait arra buzdította, hogy használatukat a tervezettnél hamarabb csökkentsék – ez év végére akár végleg eltűnhetnek a polcokról.

Az Egyesült Államok kormánya azonban vonakodik az olyan intézkedések meghozatalától, amelyek beavatkoznak a piaci versenyhelyzetekbe, vagy a vásárlókra nézve lenne hátrányos. Az amerikai vásárlók

véleménye szerint már így is eleget fizetnek ahhoz, hogy a szatyrokat ingyen kapják, miközben egy átlagos család 1500 szatyrot dob ki évente.

A műanyagszatyrok tilalmával a papírszatyrok kerülhetnek vissza a boltokba, és ez szintén környezetvédelmi problémákkal jár. A többször használatos vászontáskákat is egyre többen használják, ráadásul kezd divattá válni, a pénztáraknál azonban még mindig a „műanyagot vagy papírt szeretne” a döntő.

Forrás: <http://www.greenfo.hu>

EU-jelentés a többnyelvűségről

A többnyelvűségről és a „második anyanyelv” elsajátításáról tett közzé jelentést az Európai Bizottság által létrehozott értelmiségi munkacsoport. (Midday Express)

A „második anyanyelv” (az a választott idegennyelv, amelyet személyes vagy szakmai indíttatásból sajátítanak el az emberek) megszerzésének ösztönzése jó hatással van a többnyelvűség és a kultúrák közötti párbeszéd ügyeire is – olvasható az Európai Bizottság által megalapított értelmiségi munkacsoport jelentésében. A tanácsadói feladatkört ellátó csoport 2008. január 31-én terjesztette elő Hálás feladat című jelentését Leonard Orban többnyelvűségi biztosnak. A jelentésben a kultúrák közötti párbeszéd európai éve 2008 programhoz kapcsolódóan, Amin Maalouf író elnökletével fogalmaztak meg javaslatokat arról, hogyan lehet a nyelvek révén elmélyíteni a kultúrák közötti párbeszédet, és elősegíteni a kölcsönös megértést.

A csoport javaslatai alapján, az uniós tagállamok közötti kétoldalú kapcsolatok alakítása során, egy harmadik ország nyelve helyett a két érintett országban beszélt nyelveknek kell a főszerepet játszaniuk. Fontos, hogy minden ország lakosai között kellő számban legyenek jelen olyan polgárok, akik megfelelő szinten beszélnek a többi tagállam nyelvét. Az Európai Uniónak népszerűsítene kell azt a törekvést, hogy a kontinens valamennyi lakosa kedvet kapjon egy általa megválasztott „második anyanyelv” elsajátításához. A csoport megállapításai várhatóan témául szolgálnak majd a többnyelvűség tárgyában első ízben megrendezendő miniszteri konferencián, amelyet a tervek szerint 2008. február 15-én tartanak.

Forrás: <http://www.kulturpont.hu>

Beépíthetők a budapesti erdők?

Nem titokban, csak csendben fogadta el a Fővárosi Közgyűlés a karácsonyi ünnepek előtti szavazásán az új vagyondenaleletét.

Ezzel gyakorlatilag szabaddá vált az út az éhes befektetők és építetők előtt a még megmaradt fővárosi erdők kiirtására. A főváros élhetőségét, természeti környezetét súlyosan érintő új jogszabályról sem a kormánypárti, sem az ellenzéki képviselők nem tartották érdemesnek tájékoztatni a közvéleményt és a civil szervezeteket. Ezen nem is kell meglepődni, hiszen például az ellenzéki vezetésű XII. kerületi önkormányzat – a helyi civil szervezetek tiltakozása ellenére – is az erdőterületek kiirtásával igyekszik kielégíteni egyes ingatlanbefektetők csillapíthatatlan étvágát. Azzal pedig nem törődnek, hogy a közösségnek felmérhetetlen károkat okoznak. A Levegő

Munkacsoport a közigazgatási hivatalhoz fordult, kérve a rendelet felülvizsgálatát. (A levél a következő oldalon.)

Forrás: <http://www.levegő.hu>

HI²-RES

Budapest, 2008. február 7.
/2008

**Közép-Magyarországi Regionális
Közigazgatási Hivatal**

Törvényességi Ellenőrzési és Felügyeleti Főosztály

1056 Budapest, V. ker.
Váci utca 62-64.

Tárgy: Törvényességi felügyeleti kérelem
a Fővárosi Önkormányzat 75/2007. rendelete miatt

Tisztelt Hivatal!

A Levegő Munkacsoport Országos Környezetvédő Szövetség (1075 Budapest, Károly körút 3/a.) nevében, a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény 98. § (3) bekezdés b) pontja alapján az alábbi törvényességi felügyeleti kérelemmel fordulok Önökhöz.

A Fővárosi Közgyűlés a 2007. év végén elfogadta a Fővárosi Önkormányzat vagyonáról, a vagyontárgyak feletti tulajdonosi jogok gyakorlásáról szóló 75/2007. (XII. 28.) Főv. Kgy. rendeletet, amely 2008. február 1-én lépett hatályba (az új szabályokat a már folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell). Az új vagyonrendelet a 27/1995. (V. 15.) Főv. Kgy. rendelet szabályait váltotta fel.

A rendelet lényeges módosítása, hogy az erdők korábbiak szerinti „forgalomképtelen” besorolása „korlátozottan forgalomképes” kategóriára változott:

„5. § *Korlátozottan forgalomképes törzsvagyonba tartozó vagyontárgyak:*

(...)

*h) védett természeti területek, valamint az **erdők**,*”

Az erdők forgalomképességének megváltoztatását Budapest környezeti állapota miatt, továbbá természet- és tájvédelmi okokból rendkívül aggályosnak tartjuk. Korábban (a forgalomképtelenség miatt) az erdők önkormányzati tulajdonban maradása biztosított volt, február 1-től lehetőség van az átruházásra és ezzel a befektetői érdekek szerint az eredeti funkció egyszerűbb megváltoztatására, illetőleg a magántulajdonú erdőkkel kapcsolatos elégtelen szankciórendszer miatt az erdők jogellenes kivágására. Az önkormányzat ezzel a módosítással egy megelőző célú védelmi szabály helyett egy olyat vezetett be, amely a védelmet a bizonytalan és kevésbé hatékony jogalkalmazási gyakorlattól (a korlátozottan forgalomképes törzsvagyon átruházása, fakivágás engedélyezése, szankcionálása) teszi függővé.

Pályázati felhívás!

A LÉLEGZET Alapítvány a Levegő Munkacsoporttal közösen pályázatot hirdet az V-VI-VII. kerület és Újlipótváros zöldfelületeinek növelése, illetve felújítása céljából az alábbi témakörökben:

- a lakosság közvetlen lakókörnyezetének és zöldterületeinek rendezettségét, rendszeres gondozását elősegítő akciók és városzöldítő programok (zöld falak, tetők, sövények, homlokzatok létrehozása, zöldfelületek rendbetétele, kiegészítése), különös tekintettel a lakóközösségek minél szélesebb együttműködésére;
- helyi zöld közterületek, félprivát területek (pl. óvodaudvarok) helyreállítását, valamint bemutatását segítő programok, akciók;
- növények, balkonládák csoportos igénylése.

Pályázhatnak önkormányzatok és intézményeik, központi költségvetési szervek (pl. múzeumok), non-profit civil szervezetek, egyházak és lakóközösségek. Előnyben részesülnek a nagyobb önrészt – beleértve saját munkát – vállalók, és a több társasház, intézmény együttes megújítására pályázók.

A támogatók a pályázóval szerződést kötnek: a megvalósult zöldfelület ápolásáról, jó karbantartásáról a támogatót szervezet 3 éven át köteles gondoskodni.

A pályázat témaköreire összesen 50 millió forint áll rendelkezésre.

A pályázat kiírását és a beadáshoz szükséges űrlapokat a <http://www.levego.hu> honlapról lehet letölteni, továbbá a Levegő Munkacsoport Irodájában lehet beszerezni (Budapest, VII., Károly krt. 3/a. III. 2., tel.: 411-0509, Astoria metrómegállónál, hétfő – péntek: 9.00-12.00 között).

A pályázattal kapcsolatos kérdéseket, megjegyzéseket a zoldlevel@levego.hu drótposta-címre lehet küldeni.

Az adatlapon benyújtott pályázathoz mellékelni kell:

- a támogatás iránti kérelmet, amelynek tartalmaznia kell a tevékenységre, a megvalósítandó célra vonatkozó részletes leírást és a tervezett, részletes költségvetést;
- alapítvány, egyesület vagy más társadalmi szervezet esetében a bírósági nyilvántartásba vételt igazoló okirat másolatát;
- a pályázó számlavezető bankjának megnevezését és bankszámlaszámát a cégjegyzésre jogosult személy aláírásával.

A pályázatokat 1 példányban 2008. február végéig lehet beküldeni (a Lélegzet Alapítvány, 1465 Budapest, Pf. 1676. címre, a beadási határidőt a feladási postabélyegző dátuma igazolja), vagy személyesen benyújtani a Levegő Munkacsoport irodájában.

A borítékra kérjük ráírni:

Zöld Levél 2007.

Az Afroaid naptár megvásárlásával az Afroaid Magyarország Közhasznú Egyesület afrikai tevékenységeit támogatod.

Formátum A3 (29x42 cm)
Ára: 3500 Ft.
Megrendelhető:
info@afroaid.hu
www.afroaid.hu

Hölgyek palettával

A Magyar Nemzeti Múzeumban tekinthető meg a **Hölgyek palettával: Magyar nőfestészet 1895-1950** címmel, egy válogatás a Saphier-gyűjtemény képeiből.

A nők nem voltak számszerű kisebbségben, viszont háttérbe szorultak az élet számos területén. Az egyik kérdés, hogy miként látta magát, nemi identitását a nő, aki eddig szereplő, motívum volt a férfiak festményein. Hogyan alkothatja meg a saját világát? Hogyan láttatja azt, ami benne van, az érzéseit, vágyait? Ezt megnézhetjük március 24-éig a Magyar Nemzeti Múzeumban.

Kép a Saphien galériából,
forrás: <http://www.port.hu>

Nem is olyan könnyű a híradósok élete, mint azt gondolnánk. Ezt bizonyítja a *Hírek szerelmesei* (Up Close & Personal), amiben Robert Redford és Michelle Pfeiffer megmutatja, hogy nem elég a tehetség, sokkal több kell ahhoz, hogy az ember híradós legyen. Pfeiffer nem a sikerért pedáloz, szerinte a társadalom bajait kell feltárni. És ezért akár az életét is feláldozná. A *Híradó sztárjai* (Broadcast News) 1987-ben készült Jack Nicholson és William Hurt szereplésével, és ne feledkezzünk meg Az időjárásról sem. Ő is hírt hoz, amire az emberek

kíváncsiak,
akárcsak a
közéleti hí-
rekre.

Hír adók

Fotó: <http://www.port.hu>

Az időjárás c. film a legfrissebb, és dvd-n is könnyedén be lehet szerezni, ha valakinek sikerül felkeltenem az érdeklődését. :)

A főszereplő, Dave Spritz (Nicholas Cage) az időjárást olvassa fel a tévében, napi két órában. Egy középkorú chicagói férfi, aki majdnem meteorológus lett.

Egy közülnünk való, érző szívű ember, akivel már az első pillanatban szimpatizálunk. Ő a „tévés pasi”, néha felismerik, és autogramot kérnek, de ő nem akar senkivel sem jópofizni. Az emberek csak idegesítik, mindenki azt kérdezi tőle, milyen lesz az idő, mi a tippje. Meg akar felelni az apjának (Michael Caine), aki nem foglalkozik vele, de ő sem különb, nem törődik igazán elhízott és boldogtalan lányával, Shellyvel (Gemma de la Pena). Megpróbál vele ugyan ijázkodni és görkocsolyázni, hogy ezzel a lánnyal életébe valami változatosságot, örömet vigyen, de Shelly mindent hamar megun, csalódottan visszahát-ról. Vesztesnek érzi magát, mint az apja. A fia körül egy pedofilnak tűnő alak legyeskedik, mégsem fog gyanút.

Meg akar tenni mindent, amit csak tud, hogy megfeleljen a családjának és a társadalom elvárásainak, de nem úgy jönnek össze a dolgok, ahogy szeretné.

Megkapja élete nagy lehetőségét a Hello Amerikától, így New Yorkba költözhetne, elismertebb álláshoz juthatna és talán nem dobálnák meg mindenféle gyorséttermi étellel. Az apja betegsége miatt még jobban szeretne bizonyítani, hogy ő is valaki.

Vajon megoldódnak a problémái a film végére? Megmenti a kapcsolatait, megváltozik az élete?

Dobos Mónika

Linux-alapú,
nyílt forráskódú, ingyenes
operációs rendszer.

Tavaszcímő

Négy személyre, vegetáriánusoknak

receptek

Krumplileves

- 1 fej apróra vágott vöröshagyma
- 4 gerezd összeaprított fokhagyma
- 2 csipet majoránna
- 2 db sárgarépa felkarikázva
- 2 db fehérrépa felkarikázva
- 1 db felszeletelt apró paradicsom
- 1 db felszeletelt paprika
- 1 ujjnyi szelet zellergumó felaprítva
- 4 db közepes krumpli felkockázva
- néhány szem köménymag
- 1 kávéskanál erős Piros Arany
- 1 evőkanál őrölt pirospaprika
- 2 evőkanál olaj
- 1 liter víz
- só ízlés szerint (kb. 1 evőkanálnyi szükséges)
- ½ pohár tejföl a főzéshez
- 1 pohár tejföl a tálaláshoz (!)
- 2 evőkanál liszt

A hozzávalókat rövid ideig pároljuk, majd az őrölt paprikával kicsit még megkapatjuk, végül felöntjük vízzel. Ha már megpuhultak az alkotóelemek, akkor behabarjuk a ½ pohár tejfölet, a kevéske víz és a liszt keverékével. Vigyázzunk, ne legyen csomós, mert úgy nem szép.

Tálaláskor tejfölettel díszítjük.

Sági Erzsébet

Tökfőzelék tükörtojással

- 1 csokor kapor
- 1 db gyalult tök (vagy finom lesz a már előkészített mirelittökből is)
- 3 evőkanál liszt
- só ízlés szerint
- 2 evőkanál olaj
- 1 dl víz
- kb. 2 dl tej
- ½ pohár tejföl

Amikor megpuhult (ez kb. 15 percig tart), behabarjuk a tej, tejföl és liszt – csomómentesen – összekevert elegyével. Ha már jól kipuffogta magát, levesszük a tűzről, kiemeljük a kaporcsokrot, és tálaljuk a kész ételt.

Tükörtojás illik hozzá, friss rozskenyérral.

A kaprot, gyalult tököt, sót, olajat megdinszteljük egy kevéske (1 dl) vízzel.

Sági Erzsébet

nem csak
Valentin-napra

Kolikonyha: csokis puszédli

Valentin-nap alkalmából is süthetünk a kollégiumban. Bár az egész csak az üzletről szól. És végre el lehet sózni a tucat giccses szívalakú akármít. Ha nem akarunk behódolni a giccstenger előtt, készítsünk süteményt kedvesünknek. De ezt bármikor megismételhetjük, adhatunk hozzá fűszereket, fehér csokit, bármit, ami a kezünk ügyébe kerül. Legyünk kreatívak, annál finomabb lesz.

Csokis puszédli

10 dkg vaját egy tojással elkeverünk, majd hozzáadunk 15 dkg lisztet, 1 evőkanál kakaóport, 1 kávéskanál szóda bikarbónát, kereshetünk bele 10 dkg mézet, és a karácsonyról megmaradt őrölt gyömbért és fahéjat is belecsipenthetjük, de tényleg csak egy csipetet. Ha találunk csokoládét a kollégiumban, ami még túlélte a vizsgaidőszakot, kicsi darabokra törjük össze, kb. 10 dkg kell ebből is.

Fakanállal jól összedolgozzuk a masszát, és két teáskanállal a sütőpapírral kibélelt sütőlemezre halmozzuk a kicsi csokis puszédliket.

200 °C fokra előmelegített sütőben 10-12 percig sütjük őket. Majd becsomagolhatjuk, és irány a Szeretett. Bárhol is sikerült, biztosan édessé vára szolja a pillanatot. Mert egy ilyen ajándéknál nincsen kedvesebb, hiszen saját magunk készítettük, szívből.

Dobos Mónika

Hadleyburg

„Sok-sok évvel ezelőtt történt. Hadleyburg volt a környék legbecsületesebb és legtisztességebb városa. Hírnevét három nemzedéken át megővta minden szennytól s büszkébb volt rá, mint bármelyik tulajdonára. Olyan büszke volt rá, s annyira biztosítani akarta fennmaradását, hogy már a bölcsőben tanítani kezdte csecsemőit a becsületes magatartásra, s e pillanattól fogva ezt a tanítást tette kultúrájuk alapjává, mindaddig, míg neveltetésük be nem fejlődött. Kamaszkorukban pedig távol tartotta az ifjú embereket a kísértésektől, s így tisztességüknek megadatott a lehetőség, hogy megacélozódják és megszilárduljon, és szinte már vérukké váljon. A szomszédos városok irigyelték e nemes tekintélyt s úgy tettek, mintha kinevetnék Hadleyburg büszkélkedését, és hiúságnak nevezték; ugyanakkor kénytelenek voltak elismerni, hogy Hadleyburg valóban megvesztegethetetlen város; s ha kényszerítik őket, azt is elismerik, hogy egy ifjú embernek, amikor elhagyja szülővárosát s tisztességes megélhetés után néz, elegendő ajánlás, ha Hadleyburg eresztette szárnyára.” (Mark Twain: A lóvátett város, Magyar Helikon, 1973.)

ret nagyságának arányában a tettek közé; két újságot egy áráért kihozni a kisboltból, öt zsömlét bemondani hat helyett, kamionról leejteni és eltenni egy karton árut. Persze vannak emberek, remélhetőleg nem kevesen, akik úgy gondolják, ezeket a dolgokat nem célszerű és nem jó érzés elkövetni, és ennek szellemében cselekszenek, jelen esetben nem cselekszenek, vagyis mindent hagynak a polcon a helyükön, s ha elvesznek valamit, fizetnek érte. Jó esetben már egy kisgyerek is tudja, hogy ezt elvileg így kell tenni, s gyakorlatban sem árt kivitelezni.

Fiatalabb korunkban inkább szemet hunyunk tetteink felett, de bizony felnőttek közt is megcsúsznak, hogy oda sem néznek, amikor egy-két holmi, nagyobb összeg zsebből zsebbe vándorol.

A gond az, hogy sok minden a szemünk előtt történik, s mintha hangszigetelt üvegfal mögött lennénk, nem nyúlhatunk át, hogy kérlek, azt ne oda tedd, annak nem ott a helye, hanem ott, ahová kérted, hogy tegyem, nem a te zsebedbe, hanem a mi pénztárunkba, igen.

A tükörlabirintusban bolyongva újra és újra szembeesünk ezzel a ritkának már egyre kevésbé nevezhető jelenséggel, bár néha pillanatnyi megnyugtatónkra görbe tükrök is előtűnnek az üvegfal másik oldalán.

Hadleyburg városából jöttem...

Hadleyburg fiataljainak jó ajánlólevele volt a város, ahonnan érkeztek. Volt idő, amikor Hadleyburg fi-

Fotó: Szabó Borika

Ez az idilli kép Mark Twain történetének helyszíne, nevezhetnénk akár mesebeli városnak is, hiszen manapság alig találni ilyen várost, országot, ahol szilárd jellemek közösséget formálva nem ismernék még a korrupció csíráját sem, ahol az utak nem csak arra haladnának, amerre a közösség egy szűk körének kedvező lenne, s ezeken az utakon azok járnának, akikért valóban épülniük kellene.

Vaktükrök labirintusa

Mindennapi életünkben is elkövetünk kisebb-apróbb „bűnöket”; csalunk kicsiben egy örök vonaljeggyel néhány út alkalmával, lemásoljuk a csuklónkról a miniatűr jegyzeteket számonkérés során, lenyomunk egy pasziánszt munkaidő alatt, véletlenül elalszunk, amikor az első óra már tart, beteget jelentünk a szürke tél utáni első napfényes napon, s előfordul, hogy az illetékesek szemet hunynak valamilyen módon e tettek fölött. Ilyesmit talán nagyon sokan megejtettek életük során, még akkor is, ha lelkiismeret-furdalást éreztek utána. E cselekedetek talán sokak szemében megbocsájtathatók, sőt, néhány más dolog is befér a lelkiismer-

atjai sem voltak büszkék minden helyzetben arra, honnan jönnek, hiszen a történet szerint a pénz és a hatalom birtoklásának vágya megkísértette a kisvárost és közösségét is. A Tizenkilencek, azaz a történet tizenkilenc főszereplője és a velük kapcsolatban álló emberek pénzsóvársága következtében Hadleyburg elvesztette becsületét s megvesztegethetetlennek hitt mivoltát. Végül „Törvényhozó testületi engedéllyel – hosszas rimázkodás és könyörgés után – megengedték Hadleyburgnek, hogy nevét megváltoztassa (mindegy, mire, nem árurom el), s kihagyhasson egy szócskát a mottóból, amely nemzedékeken át díszítette a város hivatalos pecsétjét.” „Régi mottó: Ne vigy minket a kísértésbe. Új mottó: Vigy minket a kísértésbe.”

De hogy ne hagyjuk kétség közt a jelent és a jövőt, nem árt tudnunk, a hajdani Hadleyburg „ma már ismét becsületes város, s korán kell annak kelni, aki csaláson akarja fogni”.

Sághi Zsuzsi

Megejelent: <http://www.prokontra.hu>

A színvonalas zene lassan a múlt kódéba vész... Legalábbis ez a benyomás ér, ha elmerülök a zenei csatornák választékában. A szív valósággal felpezsdül, ha napjainkban egy olyan zenekarral hozza össze a sors, amely nem csak úgy „összedobja” a dalokat, hatalmas hírverést csapva, miközben a zenei anyag leginkább egy rekedt macska keserves nyávogásának és a rozsdás fazék kapargatásának egyvelege. Jó hírem van a vérbeli zenerajongók számára: van remény!

„Mi magunk legyünk az a változás, amelyet látni szeretnénk a világban.” (Mahatma Gandhi)

Derűs napfény öntötte el a balatonkenesei Marina Port nevű szállodát, amely január 28-án egy ifjú csillag, a Future Plant nevű zenekar első klipforgatásának adott helyszínt. Lázasan munka közepébe csöppentem, mégis kedvesen fogadtak, és szívesen szakítottak időt rá, hogy meséljenek álmaikról. Ez a rövid találkozás nyilvánvalóvá tette, hogy a zenekar valamennyi tagja szívvel-lélekkel dolgozik az álom megvalósulásán, szemükben ott csillog az elkötelezettség fénye.

– Néhány szót arról, hogy is indult ez a vállalkozás – kezd bele Doncsev András, a zenekar kiadója és producere. – Több mint egy évvel ezelőtt készült el Reményi László első szerzeménye, ha jól emlékszem, a Human kind című szám. Borzasztóan magával ragadott a zene és a szöveg profizmusa, az a fajta művelt, intellektuális közeg, amely a szélesebb közönség számára is érthető, ugyanakkor magas minőséget képvisel.

A lemezanyag tavaly szeptember körül készült el. A grafikai munkákra Csányi Istvánt kértük föl, akivel már korábban is dolgoztam. István többek között reklámszakember, ezért ő készítette el a lemezborító arculatát, illetve a honlapot is.

Volt egy elképzelésünk, hogy melyik számról kellene videóanyagot készíteni, és szakemberek véleménye is segítette döntésünket. Úgy gondoltuk, a Soul is sold out című szám az, amely zeneileg is különleges, illetve a szöveg annyira megfogja az embereket, annyira korunk problémáiról szól, hogy erről érdemes lenne forgatni. Többszöri nekifutás után találtuk meg ezt a csapatot, amely az elképzeléseink szerint fogta meg a történetet.

A produkció kapcsán ugyanazt az elvet valljuk, mint eddig: a művészi szabadság nevében hagyjuk kibontakozni az ötleteket.

A klip alapötlete az, hogy a főhős – aki egyben az énekesnő is, Gergely Éva – fölébred, kinéz az erkélyről a szabad világba, ahová vágyódik, és amely kontrasztban áll a megtapasztalt belső világával. A való világban mindenki alszik. Egy szürreális térben találja magát. A képi fantáziát összeveti a szöveggel, ami az elembertelenedett, elanyagiasodott világról szól, ahol családok lehet bérelni, az emberi kapcsolatokat a pénz és önös érdekek motiválják. Ezt a világot próbálja képi eszközökkel visszaadni a klip, ugyanakkor pedig a zenekar ars poeticáját, ami szerint mindig van megoldás, kiút. Gandhi mondása a zenekar mottója: „Mi magunk legyünk az a változás, amelyet látni szeretnénk

a világban”, amellyel érzékeltetni szeretnénk, hogy ki lehet szabadulni ebből a világból, van feloldozás.

Következő kiszemelt alanyom a Future Plant zeneszerzője és basszusgitárosa. Őt kérem, meséljen saját szerepéről, illetve a zenekar célkitűzéseiről.

– Reményi László vagyok, a Future Plant kitalálója és megfejtoje, vagyis zenei producere, megkülönböztetve Doncsev Andrásról, aki az anyagi hátteret biztosítja. 2006 végén kezdtünk el dolgozni Gergely Évával ezen a lemezen, amelyhez most klipet forgatunk. Kedves barátainkkal – akik csatlakoztak a Future Plant élő változatának megvalósításához – lejöttünk Balatonkenesére egy nagyon profi és ügyes stábbal együtt. Itt áll

mellettem a zenekar egyik tagja, Janca Ákos, aki épp egy kis objektívvédőt dobálgat – nevetve mutat Ákos felé, aki megpihenve a munka fáradalmi közben, így elszórakoztatja magát.

Közben folynak a próbák, heti rendszerességgel nyúzzuk egymást, az élőkoncert anyagán dolgozunk, ami – ha jól alakulnak a dolgok – tavasszal egy lemezbemutató-koncert keretében debütál. Mindenképpen megmutatjuk magunkat itthon, de nem titkolt célunk – mivel az egész lemez angolul készült, és félig-meddig Kanadában kezdett a produkció formát ölteni (erről bővebb infót a www.futureplant.info-n lehet olvasni) –, hogy külföldi ismertségre is pályázzunk.

Lényegében ez egy angol nyelvű produkció, amivel szeretnénk kilépni az ország határain túlra; megcélazzuk az európai fesztiválokat, klubokat is. Vélhetően professzionális, kiállításban minden igényt kielégítő alkotásról van szó. Mi a zenei oldalt próbáljuk tökéletesíteni, a videóklipet, a hátteret és a grafikai munkát pedig szakemberekre bíztuk. Ebből a szempontból is különbözünk a magyar produkcióktól, azaz nem egyetlen ember kezében fut össze sok szál, hanem minden egyes részfeladathoz az adott területen jártas profi keresünk. Mindenkinek komoly zenei előélete van a zenekarban. Az első, aki azonnal föl fog tűnni a színpadon, egy csinos és tehetséges hölgy, Gergely Éva, már számtalan zenei produkcióban bizonyította tehetségét, nálunk pedig egy eddig még ismeretlen oldaláról mutatkozik be.

Ez egyfajta büszkeség lehet, hogy Magyarországról olyan produkció kerülhet ki, ami zeneileg, illetve a rész megoldásokat tekintve is igényes és minden tekintetben kidolgozott alkotás. Most már halálra dicsértem magunkat – mosolyog, majd kollégájához fordul – Ákos, mondj valamit! – és ezzel a gesztussal leveszi a vállamról a riporter feladat terheit.

– Kedves Ákos, hogy érzed magad a Future Plant-nél?

– Köszönöm szépen, nagyon jól érzem magam. Többször elmondtam már, hogy Laci meghívása rendkívüli megtiszteltetés volt számomra. Nagyon rokonszenves, kedves és kitűnő szakembereket ismertem meg, tehát minden poszton olyanokkal dolgozhatok együtt, akik emberileg és zenészként is egyaránt szimpatikusak.

– Mi fogott meg a zenekarban leginkább?

– Először is a zenei anyag, amely Lacit dicséri, rendkívül kidolgozott, az ötletek sokasága, az anyag minősége, az angol szövegek magvas gondolatai.

– És még annyit elmondhatunk – veszi át ismét a szót Laci –, hogy a zenekar bővült egy hatodik taggal, mert Ákos egy olyan hangszert vásárolt, amely ritka példány az egész világon. Élvezettel hallgatjuk e készülék hangját, ámulunk a kinézetén, és a súlyán, amikor be kell pakolnunk – ugyanis rettenetes monstrum. Reméljük, meg tudjuk lepni a közönséget.

Óriási a munka izgalma, szerencsére sikerült lencsevégre kapnom a rendezőt, Dömötör Tamást is, akinek a neve a Premier és Offside című filmek kapcsán csenghet ismerősen.

– Kérlek, mesélj kicsit a klipforgatás körülményeiről!

– Mi magunk végrehajtói vagyunk ennek a klipnek, amely egy újdonsült zenekar első klipje. Amit tudok róla, hogy a magyar MTV-re megy. Rendkívül finom, letisztult zene, profi zenészek játsszák, de nem ebből élnek. Ily módon sokkal kevesebb stressz éri őket. Egy hónappal ezelőtt kértek fel, és örömmel látom, hogy jól működik a kapcsolat.

– Te mivel foglalkoztál ezelőtt, és hogyan kerültél ide?

– Rendezőszakon tanultam, filmrendezőként végeztem tavaly az egyetemen, előtte színháztam, de nekem tulajdonképpen 1998-tól mozgókép a szakmám: tévéztem, Duna tévé, magyar MTV, most meg saját céget csinálok. Alapvetően mi nagyjátékfilmben „utazunk”. A Premier című film életem egyetlen fesztiválján elnyerte a Kritikusok Díját, az Offside-ot pedig a Duna tévé hamarosan másorra tűzi.

Fotó: Farkas Renáta

Kálmán Tamás neve bizonyára ismert sokak számára.

– Helló, sziasztok, az együttes gitárosa és vokalistája vagyok.

Számos produkcióban vettem már részt, de zeneszerzőként pályám kezdetén tartok. A Future Plantben a vokálok kidolgozásánál kamatoztattam zenei kreativitásomat.

Kifejezetten modern zenéről van szó, amely rengeteg klasszikus elemet hordoz magában, ezért minden korosztály számára érthető; annak ellenére, hogy lendületes, fiatalos dallamok díszítik. Modern hangzású zene, sok gépi elemet tartalmaz, mégis tökéletesen emészthető. Első hallásra talán túl progresszívnek tűnhet, nehezen áttekinthetőnek, de számos slágeres nóta is van a lemezen, amely összességében remek kikapcsolódást biztosít.

Gergely Éváról sok dicsérő szó hangzott el. Ő valóban megérdemli az elismerő jelzőket, annál

Fotó: Farkas Renáta

is inkább, mert az egésznapos munka fáradalmi ellenére megtisztelt egy beszélgetéssel.

– Reményi Lacival régóta ismerjük egymást. Másfél-két évvel ezelőtt mondta nekem, hogy tervez egy zenekart. Akkor még nem tudtuk, mi lesz az együttes neve. Az egész a legvégén dőlt el, amikor már fölénekeltük a zenei anyagot. 2006-ban kezdtünk el dolgozni a stúdióban, akkor egy szám készült el. Az összes többi 2007-es munkánkat dicséri, gyakorlatilag a szülésem előtt másfél hónappal fejeztük be a munkát – közben a második kislányommal voltam várandós. Nemcsak azért rajongok a zenekarért, mert szakmai kihívás, rettentő nehéz feladat – én ennyire nehéz dolgot még sosem énekeltem –, hanem mert igazi baráti csapatban dolgozhatunk. Ez most nem egy patetikus szólam, tényleg így igaz: vidám hangulatban telnek a próbák, és nem nyűg a munka, mondhatnám: szerelem.

– Beavatnál kicsit korábbi szakmai tapasztalataidba is?

– Nagyon hosszú ideig vokáloztam, elég sok reklámban is énekeltem, 2003-ban jelent meg egy szólólemezem, amelyen Karády-dalokat énekelek. Mondhatjuk, hogy sikeres volt a produkció, már amennyire egy népszerűsítés, illetve támogatás nélküli munka sikeres lehet. Azt éreztem, hogy belefáradtam, vagy inkább hozzáöregedtem ehhez a stílushoz – nemcsak azért, mert a dalok igen régiek, hanem mert a hallgatóság is az – mosolyog –, hiszen kedvenc gyermekkori slágereiket hallgatták. Azért érzem jól magam a Future Plant-nél, mert fiatalos, így én is újra visszafiatalodhattam.

– Milyen terveket szövögetsz a jövőre nézve?

– Azt gondolom, hogy harminchárom évesen (micsoda pezsdítő élmény, hogy egy ilyen szép hölgy nem takarozik az unalmas „nőktől nem illik megkérdezni a korukat” szlogennel!) már nem érdemes szólókarrierbe kezdeni, ráadásul ez oly mértékben kielégít most engem, hogy nem is gondolkodom másban, inkább teljes egészében a zenekarra koncentrálok.

Néhány másodperc gondolkodás után kifejti családi ars poeticáját, amely tulajdonképpen az a büszkeség, amellyel a gyermekeiről beszél.

– Angéla három éves, Mironka pedig három hónapos, ő most elkísért a forgatásra a férjemmel együtt. Angika otthon maradt a nagymamájával, mert annyira kezelhetetlen! – nevet – Nagyon a dackorszakát éli a gyerekek! De imádom!

Más feladatomban nem maradt, mint megköszönni a lehetőséget, hogy megismertem egy olyan zenekart, amely visszahozhatja a szülvárványt a muzikális élet zenitjére. Sok sikert kívánunk nektek, és türelmetlenül várjuk az elkészült klipet!

Farkas Renáta

Kultiplx-dózer: nem betegség, tünet

Budapest egyik legnépszerűbb szórakozóhelyét és kultúrközpontját ingatlanfejlesztés miatt a IX. kerület lebontja. 2008. február 28-án szűnik meg a kultikus hely. Elvileg.

A történet valahol a régmúltba nyúlik vissza, hiszen az egyik utolsó Bauhaus stílust képviselő budapesti épület már évtizedek óta a kultúra szolgálatában áll. Sorolhatnánk, milyen nagyszerű rendezvényeknek, különleges eseményeknek, kiváló kezdeményezéseknek, szervezeteknek adott otthont e helyszín. A Kultiplx szimbólum. Az underground, az alternatív művészet otthona, a budapesti szabadon gondolkodók szórakozóhelye. Szimbóluma mindannak, ami újat hozhat.

S most a magasztos dicséretetől huppanjunk vissza a földre. E helynek egyetlen dolog miatt kell pusztulnia: a IX. kerületi önkormányzat eladta egy üres telkét egy ingatlanfejlesztő cégnek. Azonban az így beépülésre kerülő zöldterületet pótolni kell. Hiába, a parkosítás mindig is a helyi hatóságok szívügye volt. Na és persze a zöld mérete kötelezően meghatározott. A parkot természetesen a Kultiplx területén hoznák létre.

Világos tehát, szimpla üzleti érdekek állnak a háttérben. A döntés lakossági támogatásához nem is kell messzire menni, hiszen a szórakozóhelyről kiszabaduló állatok maguk intézték el, hogy a környékeliek nem kívánatosnak minősítsék a kultúrparadicsomot. Érthető. Senki nem lakna szívesen egy olyan hely mellett, ami a hét minden napján hajnali négyig ontja magából az ordítva okádó, kapualjakba pisáló „értelmiségi” fiatalokat. Igaz, lenne más megoldás is, hiszen van olyan hely Budapesten, ahol az ajtónállók a távozókat mentálisan felkészítik arra, emberek laknak a környéken. A Kultiplx valamiért ezt nem tette meg.

Régi ügyből kifolyólag, de szintén erős ellenérzéseket kiváltó – ezért a lebontást támogató – indok az is, hogy a Tilos rádió székhelye az épületben van. Azé a rádióé, amely néhány évvel ezelőtt, egy részeg műsorvezetőnek köszönhetően, a keresztény kultúra ellensége lett. Óriási hiba volt. Ezt ma már mindenki tudja. A keresztény egyházhoz mély érzelmek kötik a magyarságot. Emlékezzünk csak. Egyik legnagyobb szent királyunk még

egy családtagját is képes volt felnégyeltetni, csak hogy e valláshoz tartozhasson a népe.

A pro és kontra érvek igencsak erősek. De ne felejtjük el: ennek a vitának nem lenne tere, ha a helyi politikának nem lenne érdeke a Kultit ellenzők hangjának felerősítése.

Jellemző erre az országra, hogy az ok helyett az okozattal foglalkozik benne mindenki. Főleg a média. Egy okozat sokkal érdekesebb, hatásosabb, szenzációsabb, mint a háttér. A háttérrel bogozni, nyomozni kell, ráadásul a firkász még a bokáját is megütheti, ha olyanba üti az orrát, amibe nem kellene. És sántán, vérző orral nehéz dolgozni. Így fordulhat elő, hogy a Magyar Gárdáról, és nem a roma integrációt segítő politika hiányáról hallunk többet; hogy a tb-privatizáció megakad a „kell-nem kell” szinten, és nem az alternatív megoldások kerülnek terítékre. Mert – ezt azért tisztázzuk – aki nem ért egyet a jelenleg „kapjuk össze magunkat, de gyorsan” címmel bevezetett reformjavaslatokkal, még közel sem biztos, hogy elégedett volt azzal, ami azt megelőzte. Új, mindenki számára elfogadható államháztartást rendező megoldások kellenek. Bizonyára nem egyszerű, de azt nem hiszem, hogy az Univerzum végtelen változatosságában csak az igen-nem lehetősége létezik. Nem tudom, miért várom a vezetőinktől a szolidaritást, az együttérzést egy olyan társadalmi réteg irányában, amiről csak

annyt tudnak, mint Kóka János a vonatok illemhelyének állapotáról...

Számtalan területen nincs megoldás, csak határozat és utasítás. A konszenzus, a beszélgetés valahogy véget ér a hatalomra kerüléssel. A közbeszéd tematizálása pedig roppant egyszerű, hiszen a ma kényelmes újságírói (ők vannak többen) az odadobott pr-gumicsontokra lihegve csapnak le. Médiumok versenyeznek, ki tudja a legnagyobb hírt kicsavarni egy gondosan előkészített műmájeredésből.

Ezeket az eseményeket legtöbbször sajtótájékoztatóknak hívják. Ezzel próbálkozott a Kultiplx is február hatodikán, három óraker.

Egy sarokba szorított ember kétségbeesett vergődése. A tehetetlenségből fakadó dühkitörések. Ezekkel jellemezném Bakács

Fotó: Fejér Bálint

Tibor produkcióját, amit sajtótájékoztató címen nyújtott. A legnagyobb pillanatot a legenergikusabb rockzenészekre jellemző „végzetes gitárcsapás” jelentette. Kínos feszültség volt érezhető, ahogy Settenkedő úr a zeneeszköz után nyúlt. Sajnos nem várt ki eléggé a mozdulat előtt, így a legtöbb fotós lemaradt arról, amint a húros hangszer a falnak csapódik és szanaszét repül.

A tehetetlenség érzése abból adódik, ahogy ezt megfogalmazta: a jog nem Isten. Vagyis hogy jogilag minden rendben van a Kulti eladása és lebontása körül, erkölcsileg azonban kevésbé megbocsájtható az intézés módja. Anélkül megszüntetni egy helyet, hogy a további működéséhez helyszínt biztosítanának, nem szép dolog. Ugyanezt nem tennék meg egy öregek otthonával. Gondolom.

Bakács kétségbeesésében még azzal is fenyegetőzött, megmozdítják a civileket az ügy érdekében. Tette ezt olyan hangsúllyal, mintha az utóbbi időben eredményesen mozdult volna meg bármiért is a civil társadalom – itt jegyzem meg, nem azért fogok elmenni és igennel szavazni az ügydöntő megkérdezésen, mert teljes mértékben meg vagyok győződve a bevezetendő rendszerek helytelenségén, hanem mert szeretném látni, van-e még szavam ebben az országban.

Szóval Bakács kiakadt. A törzshelyét megoldás nélkül kívánják megszüntetni. (Ez az a pont, ahol nem tudom eldönteni: a millió vagy az épület hiányozna-e jobban az exaspiranturistának...)

De kérdelem én, vajon megoldás-e az égbe törő ököl szimbóluma? Igaz, ez a kéz otthon hagyott hálósákokat szorít. Hiszen a radikális bejelentés ez volt: ha február 28-áig nem születik ér-

demleges ötlet az alterkultúra kánaánjának számító Kultiplx további működésére, Bakács és még néhány ismert és kevésbé ismert személyiség házfoglalást fog elkövetni. Beköltöznek a lebontásra ítélt, emlékműként is elkönnyelhető épületbe.

A jobboldal legszéléről integetők szerint ez kiváló ötlet: rögtön bontsák is rájuk az egészet. Két legyet egy csapásra. Valamit azonban elfelejtenek a mélymagyarsággal az élhető országért küzdők: a Kultiplx a szabadgondolkodás szimbóluma. Ennek a szabadgondolkodásnak köszönhető, hogy egyenruhás civilszervezeteket lehet bejegyeztetni, ennek köszönhető, hogy szabadon lehet véleményt nyilvánítani.

A Kultiplx jelenleg a szabadság terét jelképezi – valóban nem az első és nem az utolsó bástya ennek a térnek, de talán a legrégebbi –, amit az üzleti világ felszámolni készül.

A magyarság megosztása mindig is kifizetődő volt. A táborok pedig – a magyar virtusnak megfelelően – szívesen fricskázak szélsőségeikkel az ellent.

Érdemes elgondolkodni, a hely lebontásával kinek az érdekei érvényesülnek valójában.

Szeretném ebben az országban félelem nélkül leélni az életem. Szeretném, ha nem lenne oly mértékű a kilátástalanság, hogy kétségbeesésünkben erőszakhoz folyamodjunk. Szeretném, ha lenne egy hely továbbra is, ahol Baráth Levente pultfőnök barátságosan odaszól: „Uraim, egy pálinkát?”

Sablik Henrik

**Szívesen lenne partnerünk,
szeretne hirdetni nálunk?
központ@mentropia.hu**

Hosszú utat tett meg az emberiség, amíg a barlangtól eljutott a kacsalábig... :) Hasznára fordította a pusztító tüzet, befogta a szelet, a vizet, kitalálta a kereken gördülő taligát... A szócsóból telefon lett, a csillagok közé pedig fellötte a műholdakat... És közben lábra is állt! Tartása kiegyenesedett, szőre megkopott, mosakodni kezdett és eltakarta ágyékát.

És most? Ugyanez a kétlábú felgyújtja az őserdőket, kiolvasztja a sarki jeget... Tartása egyre görnyedtebb... Már nem fut, nem mászik és nem mindig jó szagú...

Filmként pereg előttem képzeletem játékaiként a múlt. Olvastam, hallottam, fantáziáltam azokról az időkről eleget... Forgatom hát képzeletbeli helyszíneken filmemet, felidézve, hogyan is történhetett az a folyamat, amit ma emberré válásnak nevezünk...

Furcsa ívet írt le fejlődésünk. Megtanultuk használni a kezünket, hogy tárgyakat készítve ruhánk legyen, fedelünk és élelmet gyűjthessünk, vadászhasunk. A vadászat nem csak munka volt, de próba is. Ügyességet, erőt és észet feltételező, a tömegeből kiemelkedési lehetőséget adó harc. A tőle erősebb, nagyobb állat legyőzése, megölése élel-

met és hírt, elismertséget adott a vadásznak...

És mit kapott még ettől a – kezdetben csak létfenntartási célokat szolgáló – tevékenységtől ősemberünk? Sajnos vérszemet is... Hogy így mindent megszerezhet... Csak jobb eszköz, riasztóbb hang és társak kellenek. Ettől a felismeréstől kezdve már fajtájából is támadt. Ezek a villongások – amelyeknek célja sokszor nem is a szerzés, csak az erőfitogtatás volt – máig fennmaradtak.

Amikor megszerezte magának a barlangot, hozott oda asszonyt is. Ha nem akart vele menni a kiválasztott? Erős markával megragadta a kapálódzó, visító nőstény hosszú haját, és hazavitte. Mivel élelemről is ő gondoskodott, a nő asszonnyá szelídült... Gyermeket szült és nevelt a törvényre, ami ha íratlanul is, de létezett a vadon világában. Erős volt a szerzési és megtartási vágy, a kötődés a magántulajdonhoz. A barlang jogáért, ha kellett, életét is áldozta egy-egy család. Tudták, hogy a fedél biztonságot ad, véd tüztől, víztől, ellenségtől.

Persze akkor sem volt minden vadász erős és bátor. A gyengébbek vagy elhullottak, vagy az erősek mögé álltak, nekik dolgoztak és élvezték védelmező erejüket.

Mikor már kisebb csoportok alakultak ki, a terület határai is egyre jobban kitolódtak. A barlang maradt a bázis, de kellett saját erdő, saját vadakkal és saját víz is. Annak járt mindez a kincs, aki előbb volt ott. Helyismerete helyzeti előnyhöz juttatta, a betolakodóknak esélyük sem volt velük szemben. Megtanulták, hogy csapdákat állítva elejthetik könnyedén az állatokat, és távol tarthatják vele a beto-

lakodni szándékozókát is. Kezdt kialakulni, körvonalazódni az ősközösségi társadalom... Szabályokat és törvényeket szült a megszokás, előjogokat az erő.

Az ember végleg lemaszott a fáról, és álmodni mert.

Közben viszont évezredek rohantak tova...

Hatalmas léptékkal fejlődött az emberiség. Feltalálók árasztották el találmányaikkal a piacot.

A fejlődés megállíthatatlanná vált. Az újabbnál újabb ötletek arra sarkalják a gyártókat, hogy felvásárolva a régi terméket, ránk sózza az újakat. Közben gyűlik, és lassan belepi környezetünket a szemét. Már akad vállalkozás, ami a szemét egyik országból a másikba történő átlopásával foglalkozik, és mindig akad befogadó is. Elfér a tanyán!

Hogy majd a tehenek egy idő után bűzös tejet adnak? Mindig akad, akinek úgy is el lehet adni...

A folyékony szemetet beleöntjük a fo-

lyóba, hadd vigye el a víz. El, máshová, csak ne nálunk szennyezze a levegőt, talajt, vizet, életet...

Hogy a tengerbe érve milyen mértékű károkat okoz az élővilágban ez a szennyes áradat? Kit érdekel, ez legyen az ott élők gondja.

Olykor felröppen a hír, radioaktív melléktermékeket felejtettek vagonokban itt, ott... Nem feltűnő. Majd csak évek múlva születnek végtaghiányos kisbabák... És csak jóval ez után emelkedik meg majd az itt élők rákos halálzási aránya, egy-egy ilyen célállomás környékén.

Olvassuk, halljuk, hogy erdőtüzek, kártevők tizedelik erdeinket... És tudjuk, látjuk, hogy nem erdőgazdálkodás, hanem rablás folyik helyenként. A kivágott fák helyett nem telepítünk újakat, felborítva ezzel a természet csodálatos rendjét.

A tengerek élővilága is segítségért könyörög. Kihalóban lévő bálna- és delfinfajták életét igyekszik megvédeni néhány fanatikus állatvédő, de szavuk kevés és eszközük is alig van, a halászok és feldolgozók pénzből szőtt hatalmas hálózata ellenében.

A zöldek persze jeleznek. És kérnek, követelnek.

Mi pedig legyintünk, van ennél nagyobb bajunk is, hisz mennek fel az árak, sok az elbocsátás, válságban a házasság intézménye, kevesebb gyermek születik, mint ahányan meghalunk, és emelkedett a nyugdíjkorhatár...

Legyintünk és továbbmegyünk.

Fogyóban a föld kincsei, az energiahordozók... Már feltalálták a vízzel járó autókat, de az olajmáfia egyelőre nem engedi be a piacra őket.

Már fognak, termelnek sok helyütt a szélkerekek, de mi még mindig hátul kullogunk ez ügyben.

Igaz, Európába tartunk... Az utat már kitaposták előttünk, a példák jók, a figyelmeztetések hangosak.

A jövőnk a tét... Az Ön jövője is, kedves Olvasóm...

Sági Erzsébet

Visszamaszunk a fára?

Fotó: Lőrincz Edina

Gondolatok egy európai nemzetről, avagy az álomfüggőség

Él Európában, annak is valahol a közepe táján egy nemzet. A magyar. Megegett, hogy történelme során el-elzundikált. Lassan, szinte észrevétlenül vált álomfüggővé.

Valamikor, a XIX. és a XX. század fordulóján aztán mélyen elaludt.

Eleinte boldog békeidőkről álmódott. Arról, hogy fővárost épített, amely a legszebb a világon, majd ezeréves múltjáról, a császár őfelségéről, vitézi dicsőségről. Pár évvel elszenderedése után még motyogott is, jóízűen csámcsogva. Olyanokat, hogy megállj, megállj, kutya Szerbia, meg hogy mire a levelek lehullanak, hazatérünk. Azt álmodta éppen, hogy a hagyományos, rá jellemző honfiúi erények, a katonás bátorság, a virtus, elegendők ahhoz, hogy szembe meneteljen Európával. Csalóka álmában azt képzelte, hogy erős, hogy a monarchia legyőzhetetlen. S hogy valamennyi európai nemzet közt ő a legerősebb, a kiválasztott. Aztán azok a bizonyos levelek négyszer hullottak le, mire az álmukban hadba masírozók kis töredéke hazaérkezett. S bár álma rémálommá vált, nem ébredt fel. Még csak a másik oldalára sem fordult.

De bizonyosan rosszul érezte magát, mert álmában forradalmat csinált, majd leverte azt, s helyreállítandó megtépzott önérzetét, meglehetősen kegyetlenséggel verte le.

Aztán rövid időre felriadt, és valami egészen nagy dolgot cselekedett. Mert – bár alvás közben – területének és polgárainak túlnyomó részét elvesztette, rövid tíz esztendő alatt új, erős országot teremtett. Egy akarattal, felfogva, hogy megmaradásának egyetlen módja, ha elméjét, tehetségét és szorgalmát egy cél szolgálatába állítja. A megújulásába. Aztán, hogy ezt sikerre vitte, ásított egy nagyot, és ismét elszenderült. Abban a tudatban, hogy most már minden jól van, ismét erős. Újfent motyogott álmában, hogy a csonka ország nem ország, és a világ isten kalapja, azon meg a bokréta... Mi más?

Álmában körökre, egyletekre tömörült. Megtette ezt régebben is. Amikor ébren volt.

De most ezek a körök, egyletek, kivétel nélkül bajtársiak voltak, katolikusok, meg madarakról elnevezett szövetségek. Sávós, dombos, kettőskeresztes lobogók alatt masíroztak. S ahogy a nemzet álma egyre fojtóbbá, nyugtalanabbá vált, egy célt tűztek maguk elé. Más nemzetiségű, más vallású honfitársaik agyonverését. Ahogyan az a zaklatott, izzasztó álmok esetében történni szokott.

Ismét ugyanazt vizionálták. Hogy nagyok, telve bátorsággal, ősi virtussal, vitézi erényekkel. Kiabáltak álmukban Istenről, hazáról és családról. Ha velünk van az Isten, ki az isten van ellenünk?

A jóságos császár fehér szakála helyett a kormányzó úr őfőméltósága fehér lovában gyönyörködtek, és csak mentek, mentek újra, szembe Európával. Aztán hadat üzengettek. Először a szomszédoknak, majd az európai országok következtek, és az Egyesült Államok. Végül Brazília.

A levelek ez alkalommal már öt, de akadtak, akiknek hat vagy még több őszön hullottak le. 1945-ben azt álmodták, hogy megszabadultak valami régitől, elavulttól, és új idők köszöntenek rájuk. Négy esztendő múltával azonban ez az álmuk rémálommá vált.

1956-ban sokat forgolódtak, nyögtek, hörögtek, zihálva próbálták levegőhöz jutni, de függőségük erősebbnek bizonyult. És aludtak tovább, egyre mélyebben, kiüresedő lélekkel, álomtalanul.

Később a verejték felszáradt, a zihálás elcsitult. Mélyen, nyugodtan aludtak. Ha álmodtak is, csupa szépről, jóról. Növekvő életszínvonalról, egzisztenciális biztonságról, fejlődésről. Egyenlőségről. Egy közös célról, nemzetköziségről. És arról, hogy jóságos politikusaik, választott vezetőik egy ideológiával, közös akarattal, csak értük dolgoznak. Megoldják minden problémájukat. Arról, hogy nehézségeik vannak ugyan, de a nehézségek arra valók, hogy legyőzzük őket. És nem kell tenni semmit, mert vannak, akik helyettük gondolkodnak, értük munkálkodnak, és tudják, mit cselekszenek.

Néhányan időről időre felriadtak. Ők vagy más hazát kerestek, mert már kialudták magukat, vagy eltűntek évekre. Néha végleg, és nyomtalanul.

Alszunk, azóta is. Hol nyugodtan, mélyen, hol kicsit zaklatottan.

1990-ben függetlenségről álmódunk, sőt, néhányan semlegesiségről. Piacgazdaságról, ahol a társadalmi tulajdon prioritását végre felváltja a magántulajdon szentsége. Szabad vállalkozásról, gazdasági felemelkedésről. Választott vezetőink önmaguk csalhatatlanságáról, arról, hogy ők az egyedül üdvözítő igazság letéteményesei, később pedig, hogy nem veszik észre, ha előjogokat vindikálnak a maguk és ismerőseik számára, ha a zavarosban halászva gazdagodnak.

Ismét visszatért az álom a jóságos politikusokról, akik majd tudják, merik, teszik. Helyettünk.

Hogy az álmokkal valami gond van, az bizonyos. Mert ismét előkerültek a sávós, kettőskeresztes lobogók, és egyre másra alakulnak őrsergek, védegyetek, gárdák. A cél természetesen most is, mint minden alkalommal, ha az álmok nyugtalanítóak: a kirekesztés, a megbélyegzés, végső soron más gondolkodású, más vallású vagy más nemzetiségű polgártársaink agyonverése.

Mocskoljuk egymást, egyre zavarosabbá váló álmunkban egymásra mutogatunk, acsarkodunk. Meg népszavazunk.

Politikusaink már a tisztesség látszatát sem kívánják óvni. Ugyanakkor arról álmodnak, hogy ők a politikai elit. Nagy nyilvánosság előtt tesznek nyilatkozatot arról, hogy a „köznép” elfoglalja előlük a szabad parkolóhelyeket. S ha szóba kerülnek a zavaros ügyek, jön a sanda összekacsintás, az egymásra mutogatás, a titkosítás. Negyven, ötven, hatvan esztendőre. Önkényesen vonnak határokat, osztják meg a nemzetet, az országot.

Fel kellene ébredni.

Kidörzsölni a szemünkből a hosszú álom maradványát is, és körülpillantani. Itthon és Európában. Rádöbenni, felfogni, megérteni, hogy a jóságos politikus nem létezik. Csakúgy, ahogy politikai elit sem. Az kérem Bethlennel, Teleki Pállal megszűnt létezni. Vezető politikusaink vannak természetesen. De elit? Nincs nekünk olyan!

Fel kellene ébrednünk. Belátni, hogy tenni nekünk kell. Elhinni, hogy azokat, akik a tőlünk kapott felhatalmazással szerzett hatalommal rosszul élnek, akik nem értünk, nem ezért az alvó nemzetért cselekszenek, bármikor elküldhetjük.

Fel kellene ébredni. Felfogni végre, hogy nekünk kell munkálkodnunk saját boldogulásunk érdekében. Hogy soha nagyobb szükség a civil kurázsira, az állampolgár tehetségére, munkájára nem volt. Megérteni, hogy az állampolgári önszerveződésnek csak akkor van létjogosultsága, ha abból a nemzetre nézve hasznos, pozitív eredmények születnek.

Mindig voltak másképp gondolkodók. És remélem, mindig is lesznek. De ma az a legnagyobb baja ennek a széjjel tépett országnak, hogy a mesterségesen szított gyűlölködés közepette, képtelenek vagyunk már az együtt gondolkodásra is. És ezzel azok, akiknek érdeke, hogy ezt a gyűlöletet életben tartsák, elérték a céljukat.

Nem kellene másra várni. A politikusok saját és pártjuk érdekét tartják szem előtt.

Európa gazdagabb fele nem termelési kapacitást vásárol nálunk, hanem piacot. Rajtunk kívül senkinek nem érdeke, hogy megszülessen egy minden értelemben független, erős gazdasággal bíró Magyarország. Ahol megbecsülik a munkát, ahol nem kiüresedett közhely a polgári gondolkodás, a demokrácia, a morál. Ahol az iskolákban nem oktatók, tanárok, hanem újra pedagógusok tanítanak. Ahol nem rombolnak, hanem építenek. Metrót, autópályát, templomot és iskolát. Könyvtárat, kórházat, hajléktalanszállót.

Nem kellene újra szembemenetelnünk Európával. Mert ezt teszük megint.

Nem törődnek velünk, legyintenek ránk, vagy épp mulatnak rajtunk.

Mi mást tehetnének egy olyan országgal, ahol miniszter maradhat valaki, ha köztörvényes bűncselekménnyel vádolható? Egy olyan országgal, ahol miniszterelnök maradhat egy erkölcsi-politikai értelemben totálisan megsemmisült ember?

És ahol mindezt – ideológiai vagy bármely más alapon – az állampolgárok elnézik, elfogadják.

Fel kellene ébreszteni magunkban a vágyat a cselekvésre. Kiszakadni az egy évszázada tartó álomból. Még hozzá nagyon gyorsan. Ha nem tesszük, szétszóródunk, megsemmisülünk, árpádsávostól, turulmadarastól, agyargárdástól, az álmainkkal, vágyainkkal egyetemben.

Nem marad más utánunk, csak a „lehetett volna”!

Molnár Péter

Fotó: Gubis Mariann

Hírből sem

Nagyapa orrnyergére igazítja a Szakszervezeti Társadalombiztosítási Központ által kibocsátott vastagkeretes szemüvegét. Laci, te, jer ide – mondja az unokának, térdén nagy alakú mesekönyv fekszik keresztben. Ezúttal nem lapozza fel. A valóság úgy is felülmúlja a meséket. Laci rosszat sejt.

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy összmagyar. Ez az összmagyar sokat látott, sokat hallott már, nem is akart többé olyat, amiből sok van. Csak idebb állt, meg odébb, vágyva arra, hogy valahol békén hagyják. Más össznemzetek nem is nézték ezt jó szemmel, be akarták vonni a játékba. Akkortájt a háborúsdí-vott. Az egyik csapatkapitány őt szólította. Mit volt mit tenni, ment is nagy elánnal, hátha hamar vége lesz, és békén hagyják. Igen ám, de a csapata veszített, s új játék kezdődött, a felszabadítósdí. Hagyta magát felszabadítani. Ebben a játékban nagyon bonyolultak voltak a szabályok, amit totalitárius diktatúrának neveztek. Hosszú évtizedekig játszott az összmagyar meg az összes többi, s a végére kicsit mindenki megunt. Mondták is az összorosznak, a játékfelelősnek, hogy menjen már haza. Sok volt. Nem akart többé olyat, amiből sok van. Az össznemzetek az utcában úgy határoztak, hogy mindenki játsszon inkább rendszerváltósdit összmagában. Egy nyugatabbra eső utcából ellesték a liberális demokráciát, ami mindenkinek elnyerte tettségét. Hirtelen úgy érzették, a történelem, amit mindig is játszottak, megállt. Egy zsarnok helyett nagyon sok lett. S mivel mindenki zsarnok lehetett, ha akart, nem is érezték már, hogy olyan sok lenne belőlük. Volt is nagy önfeledtség, mindenki beleszólt a szabályokba. Ezt úgy nevezték, szélsőséges individualizmus. A nemszeretem dolgokat is megtanulták kijátszani, joghézagokra kezdtek hivatkozni, s azonmód be is tömtek őket precedensekkel...

Laci itt szunnyadásnak indul, kicsi feje csüngőben, nyála elcsöppenőben. Nagyapa fejszóválva elegyít fröccsé némi bort sok szódával, kortyol, majd nekilát serényen a folytatásnak. Mert a java még hátra van.

Lackó, Lackó, majd megtanulod, hogy az élet olyan mese, amit nem lehet csak úgy átaludni. Manapság mindenki elalszik munkában is, mókában is, no de a tudatalatti, az működik. Az odafigyelés nem nagyon megy. Álmodva tanulunk még a legtöbbet. Nem pihentető alvás ez. Már az sem a régi. Az alvás. Elmondom hát a tudatalattidnak. Az ügyis okosabb nálad. Összmagyar, na az már nem is volt igazán. Mindegyik különálló magyar akart lenni, némelyik meg valami egészen más. És így volt ez a többi össznemzettel is a mi utcánkban. Amerikanizálód-tunk meg globalizálód-tunk. Ez azt jelenti, hogy klikkesedtünk egy nagy játszótéren, ahol a játékot csak ímmel-ámmal műveljük, s egyre csak azt figyeljük, mit játszik a másik. Hogy ne váljon a figyelés általános paranoiává, bevezettük a szabadversenyos kapitalizmust, így már célja is van a figyelésnek. S ha már figyelünk is, meg szabadverseny is van, miért ne nevezhetnénk fogyasztói társadalomnak a miénket? A fogyasztói társadalom mellesleg nem csupán egy

tudományos klisé, hanem egy kimondottan kellemes dolog. Úgy választhatod meg a funkcionális tárgyakat, amelyekkel körülveszed magad, hogy közben üzensz is vele a környezetednek. Látom, Nike cipőt viselsz. Ami ugye trendi. De ha majd nagy leszel, és arra áhítazol, hogy komolyan vegyenek, jobban jársz egy Sergio Rossi-val. Amikor majd komolyan vesznek, manager leszel. Elégedetten fogod szemlélni a kis bokszokban kucorgó alkalmazottaidat, akik uniformizáltan végzik munkájukat. Sok pénzt fogsz nekik adni azért, hogy munkaidőben

haikukat költsenek, és az interneten ismerkedjenek, chat-szobákban hangot adjanak szélsőséges individualizmusuknak. Ha ezt hagyod nekik, nem fognak forradalmat csinálni. Csak hazamennek munka után, szórakoznak, közösülnek, elalszanak a tévé előtt. Fontos, hogy a tévében és egyáltalán a médiában a fogyasztásról essék szó, különben anomáliákon megy keresztül az általánosan elfogadott értékrendszer, és újra meglödul a történelem. Fontos továbbá, hogy minden egyéb híradás felzaklató, érzelemgazdag képek sorával tömje tele a fejüket, hiszen napközben programozott automaták csupán, fel kell töltődniük emocionálisan, látniuk kell, hogy valahol a világ peremén nagyon csúnya dolgok történnek, míg ők teljes biztonságot élveznek. Egy jóléti társadalomban, aki a biztonsághoz ragaszkodik, az magához a rendszerhez ragaszkodik. A rendszer akkor marad fenntartható, ha a rendszert alkotó egyének biztosítottnak látják életüket, s elhiszik, hogy szabadságukban áll elhagyni azt, ugyanakkor a kívül rekedés gondolata félelmet kelt bennük. Mivel fogyasztói társadalomban élünk, a kultúra egészét is érintik a termelés és a piacgazdaság szabályai. Az igény a legfőbb cenzor, az jut el az emberekhez, amire szükségük van. Steril lakó- és munkakörnyezete okán az egyének érzelmekre és szenzációkra van szüksége. Ilyen körülmények között a sajtó- és szólásszabadság magától értetődik.

Tilalmi bélyeget csak a rendszerellenes gondolatok, a terrorizmus és az önkényuralmi utalások kapnak. S persze a becsület-sértés. Mert a becsület alanyi jogon jár mindenkinek. Aztán ott van még a politika. Nem választható el a médiától, ugyanis legközvetlenebbül a média csatornáin keresztül nyilvánul meg, s a tömegszórakoztatás igényével lép fel. A politikus kulturális termék, összeegyeztethetőnek kell lennie a fogyasztói társadalommal. Amennyiben ez a feltétel teljesül, szavai korlátlan hitelt nyernek. A politika megteremti az embert, aki kiiktatja végül a történelmet. Talán sejtéd már, hogy elbulvárosodásról van szó. Gondosan megszerkesztett trendi hírek tartják össze ezt a társadalmat, ahol nem bújhatsz meg többé a periférián. Amióta nincs összmagyar, nincs mit összebaszni. S boldogan élnek az emberek a mi utcánkban, míg le nem potyognak az égről a műholdak.

Nagyapa érzi, hogy bő lére eresztette. Elnézi unokáját. Elképesztő, mennyi nyáluk van a mai fiataloknak. Kiürül a pohár, eltűnik a fröccs. Nagyapa nyugodt. Azt gondolhat és azt mondhat, amit akar.

Gyűlölet. Naponta újabb és újabb bűncselekmények történnek hazánkban, az elkövetők életkorának csökkenése azonban egyre inkább szembetűnő. Lehet-e esélye támogatók szerzésére a bűnmegelőzésben is sokszor szélmalomharcot vívó civil és önkormányzati gyermek- és ifjúságvédelmi szereplőknek, sikerülhet-e intézményes és társadalmi összefogásnak létrejönnie most, amikor egyre-másra terjednek a hírek a fiatalkori bűnözés korhatárának egyre alacsonyabbra tolódásáról? Egyáltalán, valóban súlyosabb lett-e az utóbbi néhány évben a fiatalkori bűnözés problémája, vagy csak a szenzációra is hajtó, konkurenciaharcot vívó híradások lettek nyitottabbak az efféle történésekre, netán reménykedhetünk, hogy a riportok és tudósítások valóban az ifjúkori bűnözés súlyának érzékeltesítésére helyezték figyelmüket a probléma köztudatba emelésének és változtatási törekvések céljával?

Rés a lány pajzson

Kérdés azonban, hogy kit tekinthetünk áldozatnak? A jogos sértettséget félretéve be kell látnunk, hogy a fiatal bűnelkövetők sok esetben maguk is egy megbomlott egység áldozatai. E kijelentés persze nem glóriát kíván helyezni a fiatalok bűnözőket, pusztán utalás arra, hogy a fiatalokat mintakövetésükben, személységük alakulásában talán jobban segítette a szebb napokat is látott család, a valaha biztosabban álló oktatás-nevelés, a korábban szorosabb kortárs csoportok és a kevésbé fogyasztásorientált, pénzigényes szabadidőeltöltés. A széteső szocializációs egységből a fiatalok szép lassan egyre korábban kicsúsznak, s ahelyett hogy egy védőhálóba pottyannának, rácsok mögött találják magukat, amint eléri a büntethetőségi korhatárt.

A védőháló hiányzó darabkái

A bűnmegelőzési kezdeményezések, habár nem akkora számban, mint manapság magával a konkrét bűnelkövetésekkel kapcsola-

„Mi a **jövőt** fogunkkal ráncigáljuk, köldökzsinórját **tépjük** esztelen...”

Mit érdemel az a bűnös...? – a jog hézagos útján

Míg e sorok születtek, újabb és újabb áldozatok jelentkeztek vagy húzódtak menedékbe az elszánt kis támadók elől, vagy éppen fiatalok csoportja egy újabb autó tulajdonosának s a rendőröknek, biztosítóknak okoztak nyűgös adminisztrációt a hajnali órákban.

Azt hiszem, ez utóbbinál egy komolyabb probléma, hogy sok bűnelkövetés nem kerül nyilvántartásba sem, s hogy az eddig adminisztrált kiskorúak által elkövetett, egyre szaporodó bűnesetek száma arra készíti a jog urait, a törvény őreit, hogy szigorúbb szankciókkal álljanak elő a mondhatni gyermekkorú bűnözők felelősségre vonásánál, kezdve a büntethetőségi kor alsó határának kitolásának javaslatával, azonban az egyéni eseti elbírálást is figyelembe véve az eljárási módok során. Kérdés azonban, hogy utóbbinak valóban lehetősége nyíl-e a gyakorlatban a megvalósulásra?

A jelenlegi jogi helyzetben a 14 éven aluli elkövetők büntetőjogilag nem vonhatók felelősségre, a magyar gyermekvédelmi rendszer feladata lenne – mint ahogy neve is sugallja – a védelembé vételük. A külföldi állampolgárságú kiskorú elkövetőket pedig az anyaország feladata lenne keblére venni. Csakhogy az utóbbi időben egyre szaporodik a még 14. életévüket sem betöltő személyek által elkövetett bűncselekményektettek száma, a külföldi kiskorú bűnözőkért pedig országuk nem jelentkezik. Bármilyen bürokratikus vagy kemény jogi viták alakulnak ki – amely csak egy része az egyébként meglehetősen összetett problémának –, áldozatok addig is minden nap születnek.

tos hírek, de szárnyra kaptak az ország különböző pontjain. Néhány program, ha nem is minden fiatalnak, de valódi segítséget adhatott. Azonban a kezdeményezések kifulladásának oka általában sajnos nem a bűnözésre hajlamos vagy bűnelkövetői magatartást tanúsító fiatalok pályafutásában, s ezáltal az adott projekt maximális sikerében keresendő, hanem sok esetben a pénzhányvet véget a talán még a cél felénél sem járó programoknak, ezzel is egyfajta védettségből kitéve a fiatalokat.

Szintén kevésbé hangoztatottak azok a lehetőségek, amelyek elvileg a fiatalok rendelkezésére állnak nap mint nap; a közösségi terek, a fiatalok számára nyitott ifjúságsegítő – civil – szervezetek, amelyeknek munkatársai, önkéntesei nem örangyalok ugyan, de akár jó barátaivá is válhatnak a fiataloknak, ha nem is teljesen, de némileg betöltve azt az űrt, amely körül fentebb már kapargattunk a léket kapott pajzs felszínén. Egy-egy konkrét személyes találkozás a fiatalok számára kapaszkodót nyújthat, netán marandó segítő-baráti kapcsolatok is szülehetnek. Sikeres, pozitív példák pedig már léteznek, csak nem kerülnek be a hírekbe.

Ugyan létezik már országgyűlési határozat is a társadalmi bűnmegelőzés nemzeti stratégiájáról, hozzárendelt hangzatos cselekvési programja pedig kiterjed a gyermek- és fiatalok bűnözés megelőzésére, csökkentésére, a civil szervezetek pedig mindennap megvívják harcukat a fiatalok érdekében is, ne feledjük, bármilyen jól kidolgozott is egy-egy bűnmegelőzési program, mit sem ér, ha maguk a fiatalok kimaradnak belőle, netán elvésznek benne, s hiábavaló, ha nincs valódi társadalmi összefogás sem mögötte.

Sághi Zsuzsi

Megjelent: <http://www.prokontra.hu>

- Mit tud kihozni belőle?
- érdeklődött Kalotay hidegvérrel.
- Talán pár fej, csőrök, igen... Talán azzal lehet belőle egy hírlapi kacsa. Kicsit bulvár, kicsit mocskos, de legalább leadható...

Igazsághentes

egy pillanatra megemelte az említett patákat, aztán undorral elengedte, hogy ernyedten zuhanjanak vissza nagyot koppanva az asztalra.

A két szerkesztő unottan várakozott a boncasztal fölött.
 - Mikor hozza már?
 - Ne türelmetlenkedjen. Ha Mészáros azt mondja, megéri várni, akkor...
 - Könnyen beszél... Maga könnyen beszél! Biztos állás, fix fizetés. De én, kérem, én nem várakoztathatom a tördelőt!
 - Nyugalom. Már hallom is. Közelít.
 Mészáros, vállán egy hatalmas fekete hullazsákkal a boncasztalhoz lépett, és miután a szerkesztők a helyére engedték, ledobta terhét. A fiatalabbik szerkesztő ijedten nyelt egyet. Nem ismerte még Mészáros. Hajnalok hajnalán érkezett a hívás, hogy hír van, szenzáció, rohanni kell a boncterembe. S ő pedig rohant.

Kalotay már más tészta. Ő pontosan tudta, mi következik, mit kell tennie, s eközben melyik arcát mutassa a közvélemény felé. Szeme se rebtent, amikor Mészáros ledobta a zsákot.

Annál jobban meglepte viszont maga a látvány.
 - Ez... Ez skandalum! Ezt nem adhatom le!
 - Megértem. Ha akarja, tehetek ez ügyben valamit - mondta Mészáros. Kalotay bólogatott.

Pásztor megrökönyödve bámulta felváltva a hullát és a másik szerkesztőt. Mészáros pedig munkához látott: kést, cérnákat vett elő, ismeretlen tulajdonos „elhagyott” végtagjait, és Kalotay utasításait követve szépítgette a hírt.

- Nehéz ügy - sóhajtotta Kalotay, és megtörölte izzadt homlokát. - Még oda egy kicsit, igen, ott jó lesz.
 - Most meg mit művel?!
 - Pásztor! Maga ebbe ne szóljon bele!
 - Hogyhogya ne szóljak bele? - üvöltötte a fiatal szerkesztő.
 Mészáros felnézett munkájából.

Nagydarab, már-már félelmetes ember volt. Kopszodott, de feje búbján még itt-ott látszott pár gesztenyebarna hajfürt. A szemei semmilyen üzenetet nem hordoztak. Ez volt az ő nagy hatalma. Senki nem tudhatta előre, mire is gondolt. Mert nem gondolt semmire. Csak tette, ami a dolga volt.

- Uram - kezdte halkán. - Nézze meg jól ezt a förtelmet. - Pásztor bátortalanul a boncasztal fölé hajolt.

- Sze-sze-szerintem ez ne-ne-nem csú-csúnya...
 - Nézze meg jobban! Ezek a paták! - Mészáros

- Ezt a szőrös testet! Ezt nem hagyhatjuk így!
 - Mit tud kihozni belőle? - érdeklődött Kalotay hidegvérrel.
 - Talán pár fej, csőrök, igen... talán azzal lehet belőle egy hírlapi kacsa. Kicsit bulvár, kicsit mocskos, de legalább leadható...

- Rendben - hagyta jóvá Kalotay.
 - Khm. Magamra hagynának?
 - Nekem egyébként is mennem kell. Majd faxolja át - válaszolta Kalotay, és az ajtóhoz sétált, egyéni, csak rá jellemző párdüclépteivel. - Viszlát!

- Viszlát - morogta Mészáros. Megvárta, amíg az ajtó bezárul, s Pásztorhoz fordult. - Úgy látom, maga nem vette be.

- Hát nem - bólogatott a fiatal férfi. Kristálykék tekintete végigsiklott a hullán, aztán Mészáros arcára tévedt. Látta, hogy szemeinek hirtelen mondanivalójuk lett... Méghozzá sok.

- Mi-mi történt? - kérdezte dadogva Pásztor. Ám Mészáros csak intett.

- Fényképezze le. Jegyezzen le mindent, mielőtt teljesen átváltoztatom. Maga még annak szeretné látni, ami. És nem annak, amit látni fog. Fényképezze már le! - Pásztor ijedten a gépéhez kapott.

Mészáros megsimogatta a testet, s amikor már elég kép készült, letakarta.

- Most pedig tűnjön innen - mondta a boncasztalra támaszkodva. - Menjen már!

Az arca könnyes volt.
 Pásztor dadogva elköszönt.
 De még nem tudott menni.
 Nézte a boncasztalt, nézte Mészáros. Merev, kíváncsi tekintettel.

A férfi kihúzott egy fiókot.
 - Menjen már! Vagy ezt is le szeretné fényképezni? - förmedt Pásztorra, laposüveggel kezében.

- Nem. Viszlát.

Az ajtó gyorsan csukódott, Pásztor igyekezett minél hamarabb kijutni az épületből.

De nem bírta sokáig.

A kapuban megállt, és elővette a képeket.

Nézte, csodálta őket.

A hófehér szőrt, a szín-arany patákat, a szarvat...

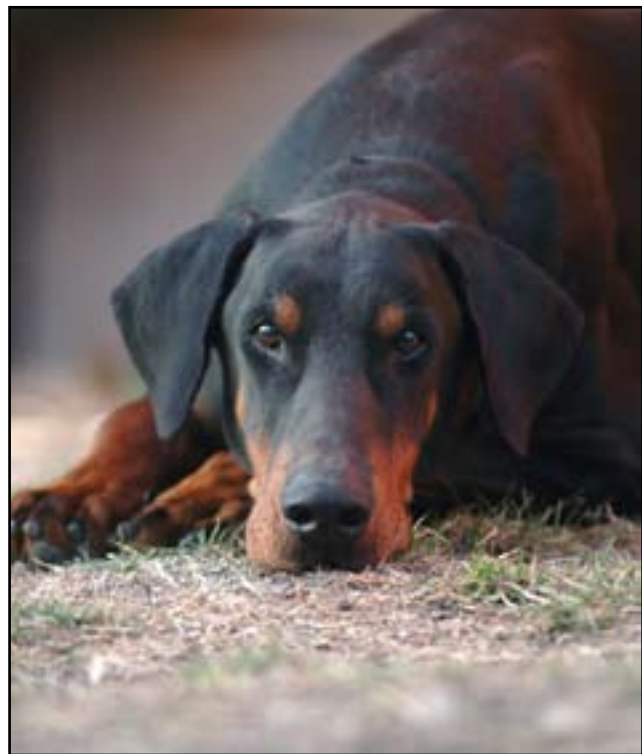
- Pedig gyönyörű... - sóhajtotta az egy-szarvúra nézve.
 - Gyönyörű!

Ternák Tünde

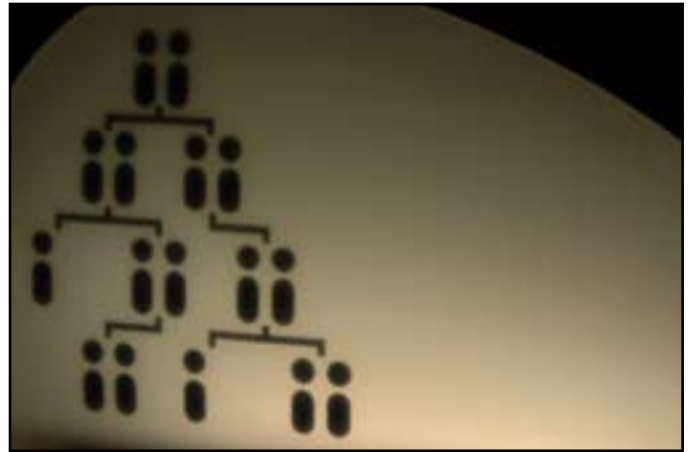
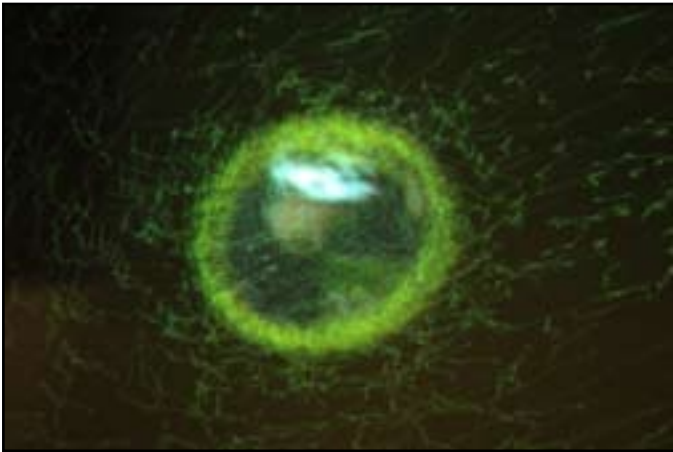

BEKE PÉTER FOTÓI

GUBIS MARIANN FOTÓJA

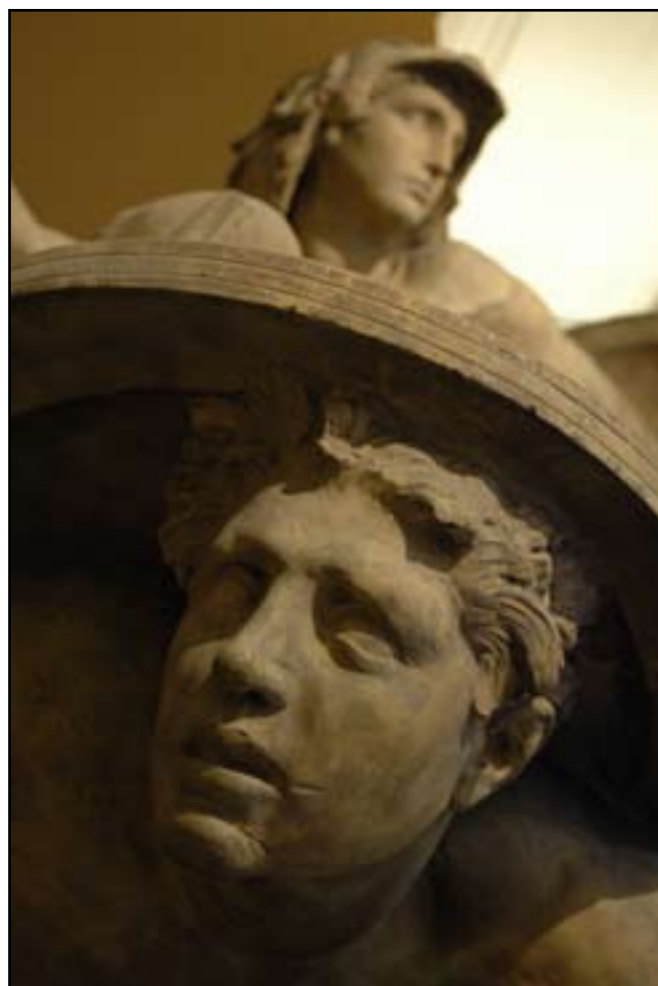

GUBIS MARIANN
FOTÓI

ΣΥΒΙΣ ΜΑΡΙΑΝΝ ΦΟΤΟΙ

Mentrópia Szerkesztőség

Cím: 1011 Budapest, Mária tér 4.
Telefon: 06-70-325-9451

Főszerkesztő: Sablik Henrik
Főszerkesztő-helyettes: Szabó Borka
Sajtókapcsolat: Fejér Bálint
Mechanika: Czifra Bogi
Promóciós vezető: Ámann Richárd
Koordinátor-tanácsadó: Lőrincz Edina

Rovatvezetők:

Angi Orsolya Beáta (Tükörkép),
Dobos Mónika (Fitt kultúra, Játék),
Orosz Norbert (Bulvárblokk),
Czifra Bogi (Margó)
Páll Zoltán (Önműködő irodalom)

Alkotók:

Ámann Richárd, Angi Orsolya Beáta, Bartha
Bálint, Czifra Bogi,
Dobos Mónika, Farkas Renáta,
Gáspár Ildikó, Kiss Andrea, Molnár Péter, Páll
Zoltán, Sági Erzsébet,
Szabó Borka, Ternák Tünde

Állandó vendégalkotók:

Raffai Péter, Reich Károly, Szukics Marietta,
Váczy Jépoint Tamás, Vilisics Ferenc

Arculat: Kellényi Kata

Vezető fotós: Gubis Mariann

Fotósok: Beke Péter, Farkas Renáta,
Fejér Bálint, Kiss Andrea, Lőrincz Edina,
Sántha Krisztina

Vezető grafikus: Szabó Borka

Grafikusok: Beke Péter, Duba Richárd,
Kellényi Kata, Sántha Krisztina

Vezető korrektor: Szabó Borka

Korrektorok: Gáspár Ildikó, Lőrincz Edina,
Váczy Ludmilla

Webmester: Kalvach Arnold, Kovács Dávid

MENTRÓPIA az állampolgár lapja

kéthetente megjelenő,
elektronikus kiadvány

ISSN 1789-4913

Honlap:

www.mentropia.hu

Hivatalos archívum: epa.oszk.hu

**Kiadja a Mentrópia
Kulturális Közhasznú Egyesület**

Alapítva 2007-ben

Cím: 1191 Budapest, Kisfaludy u. 26.

Adószám: 18262720-1-43

Bankszámlaszám:

1040427-00022735-00000007

Elnök: Sablik Henrik
sablik@mentropia.hu

Alelnök: Kellényi Kata
kellkata@gmail.com

Titkár: Szabó Borka
szabo.borka@mentropia.hu

Kapcsolat:

kozpont@mentropia.hu

Olvasó-munkatársaink
a mentropia.zsak@gmail.com e-mailcímmre
küldhetik el alkotásaikat.

Híre, információja van? Esemény közeleg?
Írja meg nekünk: mentropia.sk@gmail.com

Bármilyen probléma, jogsértés esetén
kérjük Olvasóinkat, értesítsenek minket,
hogy korrigálhassuk hibáinkat!